

บันทึกการประชุมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

เวทีที่ 14 ณ โรงเรียนตะเคียนวิทยา

ตำบลตะเคียน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

วันพุธที่ 24 มีนาคม 2547

ผู้เข้าร่วมประชุม 99 คน

อาจารย์จรูญ หยุทอง

ในฐานะรับผิดชอบการประชุมประชาสัมพันธ์โครงการฯ กล่าวถึงที่มาของการจัดเวที เพื่อการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา ซึ่งต้องการให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม และแสดงความเห็นในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะพื้นที่ระโนดซึ่งประเด็นเรื่องน้ำ ที่เป็นเรื่องหลัก และได้ชี้แจงถึงคณะทำงาน รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่ลงมาทำงานในพื้นที่อีกหลายฝ่าย ทั้งนี้แนวทางในการทำงานประชาสัมพันธ์ ว่าเน้นการมีส่วนร่วม และคำนึงถึงช่องทางในการสื่อสาร ข้อมูลให้ถึงประชาชนมากที่สุด โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้ คัทเอาด์ การถ่ายทอดสดทางวิทยุ สวท. (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดพัทลุง) และสถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz

อาจารย์อารี รังสิโยภักดิ์

แนะนำทีมงานศึกษาจาก 3 สถาบัน ประกอบด้วยผู้จัดการโครงการ และหัวหน้าทีมประเด็นศึกษาที่มาร่วมในเวที และได้ชี้แจงแนวทางการจัดร่างแผนแม่บทฯ หลังจากจัดเวทีรอบแรก 10 เวที และได้หยุดพักไป 1 เดือนเพื่อรวบรวมข้อมูล ทั้งในส่วนของนักวิชาการ และความต้องการของชุมชน มารวมเป็นร่างแผนแม่บทฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบการทำงานในอนาคต

เอกสารที่คณะศึกษาฯ ได้จัดร่างเป็นต้นร่างแผนแม่บทฯ แล้วนำมารับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่เบื้องต้นได้กำหนดแผนออกมาเป็น 4 แผน คือ (1) แผนหยุด หยุดปัญหาวิกฤตบางเรื่องก่อน เช่น หยุดทำลายป่าต้นน้ำ ป่าพรุ หยุดการปล่อยน้ำเสียทุกประเภทลงทะเลสาบ หยุดทำพื้นที่น้ำกึ่งนอกเขตที่ตกลงไว้ หยุดใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย เมื่อหยุดปัญหาวิกฤตได้แล้วก็จะเริ่มแผน (2) แผนฟื้นฟู หรือบูรณะ ฟื้นฟูป่า ฟื้นฟูลำคลองธรรมชาติ (3) แผนอนุรักษ์ เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด อยู่ในภาวะสมดุล เช่น อนุรักษ์ป่า การใช้ที่ดิน และ (4) แผนนำไปสู่ความยั่งยืน ปัญหาทั้งหมดของกลุ่มน้ำอยู่ที่คน เป็นเรื่องของจิตสำนึก พัฒนาค้น เรื่องขององค์กรที่มารับผิดชอบการพัฒนาทะเลสาบให้คนที่ได้รับผลกระทบได้เข้ามาบริหารจัดการ

การจัดเวทีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์อยากให้พี่น้องในพื้นที่ช่วยกันพิจารณาแผนที่จัดร่างมาแล้ว ว่าตรงกับความต้องการที่ได้เสนอความเห็นหรือไม่ และช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นการวางกรอบการทำงานในอนาคตต่อไป ว่าอะไรควรทำ อะไรทำไม่ได้ อะไรทำได้ จะได้เป็นแผนแม่บทของคนทั้งลุ่มน้ำทะเลสาบอย่างแท้จริง

อาจารย์จรรยา หยุทอง

วันนี้เป็นวันที่ 14 ที่โรงเรียนตะเคียนวิทยาคม อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา มีพี่น้องจากละแวกนี้ ตำบลตะเคียนและใกล้เคียง เข้าร่วมประชุมประมาณ 100 คนนะครับ มีความเห็นอะไรบ้างก็เชิญเลยครับ คร่ำครวญกันได้เล็กน้อยนะครับ แต่ที่อยากได้มากๆ คือ แนวทางในการแก้ปัญหาของพี่น้อง และยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของปัญหาเสนอทางออก ขอเชิญนะครับ

คุณวิรัตน์ หยุทอง

ผมก็อยู่ในพื้นที่นี้เช่นกัน ผมคนหนึ่งที่เป็นคนเริ่มต้นที่จะทำให้ในทะเลสาบสงขลา มีน้ำจืด ผมมีแนวคิดและช่วยรณรงค์ให้พี่น้องชาวบ้านตำบลตะเคียน ตำบลบ้านขาว ตำบลควนชะลิก ไปถึงกระแสน้ำ ไปถึงพทูลง ลำลายเซ็น แล้วก็ส่งไปสำนักนายกฯ สำนักนายกฯ ตอบมาแล้วสั่งให้ผู้ว่าฯ จัดการไปพอสมควรแล้ว เรื่องเดินไปพอสมควรแล้ว เมื่อวันที่ 17 ของวันที่ที่แล้ว ผมไปประชุมที่เวทีแหลมจองถนน เอาปัญหาของพี่น้องไปฝาก กับพี่น้องแหลมจองถนน ว่าบ้านเรามีน้ำที่ทานไม่ได้แล้ว ผมคิดว่าน่าจะมีเขื่อน...แต่วันนี้ผมจะไม่พูดเรื่องเขื่อนแล้ว ไม่พูดเรื่องกันน้ำ แต่จะพูดว่าเราจะแก้ปัญหายังไงให้มีน้ำจืดอยู่ในทะเลสาบโดยตลอด

ผมมีแนวคิดอยู่อย่างหนึ่งว่า เราจะทำที่ปิดกั้นระหว่างน้ำบ่อทุ่งกับน้ำนาข้าว ซึ่งเขาปิดกันอยู่แล้วที่มาบหญ้าหาวข เป็นคันดินอยู่ ผมว่าหากคณะทำแผนแม่บทฯ มีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือชาวนาเกษตรกรของตำบลระโนดได้ ให้ทำเป็นคันคอนกรีตตรงนั้น เพื่อจะได้สกัดน้ำระหว่างโซนนาทุ่งกับนาข้าว และให้หาช่องทางเพื่อให้น้ำจากนาทุ่งไหลกลับออกไปออกอ่าวไทย หากทำตรงนี้ได้จะเป็นการชะลอน้ำไม่มีความเต็มเร็วขึ้น ทำให้เรามีโอกาสทำนาปรังได้อีก 1 ครั้ง นี่เป็นความคิดนะครับ

ผู้ใหญ่บ้านถาวร สันหนู

ก่อนอื่นต้องขอกราบสวัสดีผู้ดำเนินรายการ แยกผู้มีเกียรติทุกท่าน บ้านผมอยู่ในทะเล อยู่เหนือสุดของทะเลสาบ สมัยก่อนนะครับ ผมอายุ 10 กว่าปี ถ้ายของเสียลงทะเล น้ำในทะเลก็เอากลับมาหุงข้าว แล้วก็ดื่ม ตอนนั้นผมอายุ 40 กว่า

ตรงนี้อยากให้พี่น้องได้รู้พื้นที่สักคนนะครับ ระยะ 30 กว่าปี ในพื้นที่ตรงนี้ยังไม่มีระบบชลประทานนะครับ พี่น้องได้รับความลำบากมาก พี่น้องมีอาชีพทำนาเป็นหลัก แล้วก็ทำประมงเป็นอาชีพเสริม เฉพาะผู้ที่อยู่ริมทะเล หลังจากนั้นชลประทานมาตั้ง พี่น้องก็ได้เริ่มทำนา ก่อนชลประทานมาตั้ง พี่น้องก็ทยอยออกไปนอกพื้นที่เข้าเมือง ไปเรียนหนังสือ ไปประกอบอาชีพ เมื่อมีชลประทาน พี่น้องก็ทยอยกลับมา หลังจากนั้น เราได้ทำนาปีละ 2 ครั้ง เมื่อปี 2534 เกิดวิกฤตน้ำแล้ง ตอนนั้นมีการนำชาวบ้านไปเรียกร้องขอความช่วยเหลือที่ศาลากลางจังหวัดสงขลา

ผมเองก็ไปร่วมเรียกร้อง เราเรียกร้องกันหลายข้อนะครับ แต่ข้อที่สำคัญที่สุด คือ เราอยากให้แม่น้ำจืดไว้ได้ใช้ตลอดในพื้นที่ ขอให้มีการสร้างเขื่อน ซึ่งก็คือ คันกันน้ำในวันนี้

ต่อสู้กันมาตลอด เมื่อมาถึงนโยบายของท่านนายกฯ ทักษิณ ก็รู้สึกภูมิใจเห็นความเป็นไปได้สูง ไม่ได้ฝันลมๆ แล้งๆ วันนี้เป็นโอกาสดีที่สุด การเสนอแนะของผม ยังยืนอยู่ที่หัวใจเดิมนะครับ ให้สร้างคันกันน้ำเค็มที่แหลมจองถนนและเกาะใหญ่ แต่ว่าผมมองอีกทีปัญหาน้ำจืดตรงนี้หลายปีจะมีปัญหาวิกฤตสักที หากเรามีการจัดการน้ำจืดในพื้นที่ให้ดี อย่างโซนนาถุ้ง เสียดยาว่าไม่ได้มาในวันนี้ เราจะได้รู้่านากุ้งระโนดทำไมจึงได้ปล่อยน้ำลงทะเล นายอำเภอคูแลอยู่หรือเปล่า ในพื้นที่ตรงนี้ผมพูดได้ น่าจะมารับฟังความเห็นตรงนี้...แต่ถ้าฟังอยู่ทางบ้านก็ขอภัยด้วยนะครับ ว่าน้ำที่ปล่อยผมได้ตรวจสอบแล้ว เพราะว่าผมได้สัมผัสแล้ว บ้านผมอยู่ใกล้ชลประทาน คูน่าน้ำเค็มขึ้นเท่าไรวะ จริงๆ แล้วน้ำเค็มที่มากที่เราประสบอยู่ ส่วนมากแล้วก็ลงจากนาถุ้งเป็นส่วนมาก เพราะฉะนั้นทำอย่างไรกันคลอง เหมือนที่คุณวิรัตน์นำเสนอ ให้น้ำจากนาถุ้งวนกลับไปทะเลอ่าวไทยไม่ให้ลงมาทะเลของเรา

แล้วก็ขอฝากหน่วยงานราชการว่าต่อไปอย่าปล่อยปละละเลย โดยเฉพาะประมง อย่างเช่นเครื่องมือประมงที่อยู่ในทะเลสาบ เวลาจะมาก็กะกั๊วไขยาก ยากเพราะอะไร เพราะว่าพอทำท่าจะเรือ ก็เริ่มเดินขบวนกันแล้ว ต้องมามองว่าอย่าปล่อยปละละเลย ส่วนราชการนี้ ให้มาตรการหรือกฎหมายประมงมาว่ากัน อย่าอ้อมข้อม มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาเหมือนที่เป็นอยู่

ว่าที่ร้อยตรีไกรธู แก้วทนงค์

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผมเองได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่าเมื่อวานขึ้นผมได้ร่วมประชุมไม่ทราบเหตุการณ์ว่าเป็นไปได้อย่างไร ไม่ทราบว่าท่านอาจารย์ในฐานะผู้ศึกษา อาจารย์อัตราไขยกจะทราบ ผมได้ดูแผนปี 47-48 ตอนนี้อย่างไรเสร็จเรียบร้อยแล้ว กำหนดงบประมาณเรียบร้อยแล้ว แต่เรามาตั้งประชาคมอยู่อีก รู้สึกว่ารายละเอียดตรงนั้นผู้ว่าฯ เป็นคนดำเนินการเองทั้งหมดตลอดจนส่วนราชการ

ตรงนี้ผมก็ทั้งหมดว่าทำไมเรามาตั้งประชุมประชาคมปรากฏว่าเขาบรรจุงบประมาณไปหมดแล้ว ฝ่ายส่งเสริมก็ร้อยล้าน ฝ่ายโน้นก็ร้อยล้านได้ดำเนินการไปหมดแล้ว เมื่อวานขึ้นผมได้รับหนังสือ 2 ชุด ปรากฏว่าเราเอาความคิดของประชาชน แต่ส่วนราชการเขาว่า...ต้องให้ส่วนราชการดำเนินการ ผมว่าพวกเราที่มานั่งทำประชาคม เราจะมีความคิดเห็นอย่างไร กลายเป็นว่าเขาวางแผนกันเสร็จแล้ว เราจะไปประชุมกันทำไม

ผมได้รับหนังสือ มีงบประมาณลงรายละเอียดเรียบร้อยแล้วหมดเลยครับ ของการพัฒนาหลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2547

อาจารย์อารี รัชธิโยกฤษฎ์

ถามว่าวันนั้นมีการประชุมที่โรงแรมราชมั่งคด...วันที่ 26 เดือนที่แล้ว...ที่พลเอกชวลิตประชุมที่สงขลา วันนั้นมีการประชุมงบประมาณ ปี 47 ไม่ทราบว่าได้ไปร่วมหรือไม่ การประชุมวันนั้น อาจารย์สุธีวงศ์โกรธมาก เขาเสนอมา 400 กว่าล้านสำหรับปี 2547 ไม่ให้ภาคประชาชนพูดแม้แต่คำเดียว ปี 2548 ยังไม่พูดถึง ผมก็ไปปรับฟังกับเขาด้วย อาจารย์สุธีวงศ์ บอกว่าไหนท่านประธานรับปากว่าแผนงานต่างๆ จะรอแผนแม่บทฯ เว้นแต่งานเล็กๆ

น้อยๆ เร่งด่วนที่จะให้ทำไปก่อนได้ แต่บางเรื่องก็ใหญ่โตเหมือนกัน ผมก็ฝากกลับไปยังอนุกรรมการฯ เวลาการประชุมระดับปฏิบัติการกับทีม ช่วยทักท้วงด้วย ผมไม่มีโอกาสได้ถามในเวทีตรงนั้น

ว่าที่ร้อยตรีไกรธนู แก้วทนต์

นี่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผมยังงง ผมได้ดูโครงการที่มาลง ปรากฏว่าส่วนระโนดเราได้เติมแต่งไปส่วนหนึ่ง แต่ยังไม่ได้รับบรรจุ ส่วนระโนดไม่มีเลข มีแต่ของคาบสมุทรสทิงพระ ผมมีปัญหาลักษณะนี้ครับ ประมง ผมว่าหนังสือที่เขาส่งมาเข้าร่วมประชุม ในส่วนคณะอนุกรรมการของสงขลามีอยู่ 3 คนในของส่วนระโนดมี 3 คน มีผู้ว่าปองพล จินดาพล ผู้ว่าปกครองเป็นอนุฯ คนที่ 2 คือผม คนที่ 3 คือ คุณสาธิตท์ ปรากฏว่าไม่ได้รับหนังสือแม้แต่ฉบับเดียวทั้ง 3 คน

ผมก็เลยงง ผมโทรหาผู้ใหญ่โกเมสวรร์ แกอยู่พรควนเคร็ง แต่เขาก็ปิดเครื่อง ผมคิดว่าอนุกรรมการนี้เป็นเครื่องมือให้เขาหรือ ทำไมจึงปิดปิดทำกันเงียบๆ ผมว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประชาชนที่มาฟังประชามแต่ละครั้งวันก่อนยังทำที่แหลมจองถนน เขาทำกันไปแล้ว ผมยังมีอยู่ตลอด

อีกข้อหนึ่ง ผอ. จงจิตร กรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม จะเปลี่ยนเป็นคุณผกาพรรณ (แจ้งข่าวให้เวทีทราบ) ผมได้ดูแผนแล้วรายละเอียดผมขอฝากท่านอาจารย์ด้วย ผมสงสัยว่าความเห็นที่เราเสนอผ่านไปยังเวทีนี้แล้วจะไปอยู่ที่ไหน ถ้าเหตุการณ์เป็นแบบนี้เราประท้วงแน่ เพราะว่าผลพวงที่เราพยายามทำกันทุกอย่าง ลงมาจะลึกลงถึงประชาชน ผ่านเวทีตรงนี้ปรากฏว่าไม่ได้อยู่ในแผนแม้แต่คนเดียว ตรงนี้ไม่ให้ความเป็นธรรมกับประชาชน ผมเลยนั่งไม่สบายใจ

อาจารย์ฉัตรไชย รัตนไชย

เข้าใจว่าแผนที่ สจ. แต่งว่า (ว่าที่ร้อยตรีไกรธนู) เป็นแผนงบประมาณปี 2547-2548 เป็นแผนงบประมาณไม่เกี่ยวกับแผนแม่บทฯ แผนงบประมาณนี้ต้องเริ่มใช้เดือนตุลาคมปี 2548 ไปทบทวนชยานปี 2549 เขาจะให้เฉพาะโครงการเบาๆ ห้ามไม่ให้โครงการใหญ่ๆ ที่มีแนวโน้มเกิดผลกระทบ ต้องรอแผนแม่บทฯ ก่อน

พวกเราต้องเฝ้า...จะไว้ใจทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ไม่ได้ สื่อมวลชนนำเสนอตอนนี้ เขาใช้เวลา 2-3 เดือนพิจารณา จะพิจารณาอนุมัติในเดือนมิถุนายนนี้ และจะใช้ในเดือนกันยายน-ตุลาคมนี้ เราต้องตามไปเรื่อยๆ ตอนนี้ไหนๆ อบจ. มีอำนาจดูแลแล้ว ต้องติดตาม...

ข้อเสนอที่พวกเราเสนอมานี้จะไปปรากฏในแผนแม่บทฯ จะมีผลบังคับในปีงบประมาณปี 2549 แผนงบประมาณปี 2548 ไม่ทันแล้ว เพราะแผนแม่บทฯ เรายังไม่เรียบร้อย ยังไม่ลงตัว เขาดกกับเราลักษณะนั้น แผนงบประมาณก็ต้องเสนอไปตามเงื่อนไขเวลา แต่ต้องทำเฉพาะแผนที่ไม่มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต้องช่วยกันนะ พวกเราก็ช่วยดูอยู่

อาจารย์อารี รังสิโยกุลญ์

งบประมาณปี 2547 เขาให้เราได้มีส่วนพิจารณาในระดับหนึ่ง เราก็ลุ้นกันว่าโครงการไหนดำเนินการได้ โครงการไหนต้องรอแผนแม่บทฯ เพราะว่าเวลาเขาเสนอ เจ้าของหน่วยงานเสนอมาเต็มที่ ยากได้งบประมาณมามาก ๆ เราก็พิจารณาไประดับหนึ่ง

อาจารย์จรรยา หนูทอง

ที่ สง.เตัง พูดก็สำคัญมาก ก็เหมือนบ้านเราแหละครับ พวกเมื่อก่อนงานมีมาก ถ้าแผนแม่บทฯ เปรียบเหมือนจัดงาน งานยังไม่ตั้งที แต่พวกที่มามามาเต็มงานแล้ว เพราะฉะนั้นคนที่ฉวยโอกาสตรงนี้เราต้องช่วยกันดูแลหลายๆ ฝ่าย

คุณสมักร เทพทวี

เรียนท่านวิทยากร ดีใจมากครับที่ทางรัฐบาลมีความตระหนัก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ ให้ชาวระโนดเราได้ใช้ประโยชน์จากน้ำจืดในทะเลสาบ

ดีใจว่าได้อ่านแผนแม่บทฯ ตั้งแต่แรกเริ่ม ดีใจว่าใน 4 แผนที่ร่างมา แผนหยุด แผนฟื้นฟู แผนอนุรักษ์ และแผนเพื่อความยั่งยืน ในเวที 14 เวทีที่ อาจารย์จรรยาได้เล่าให้ฟังก็น่าพอใจ รายละเอียดข้อปลีกย่อยต่างๆ ถ้าสามารถนำไปใช้ก็น่าจะพอเพียง นำไปสรุปเป็นแผนแม่บทฯ ได้

แต่ว่าความคิดเห็นตรงนี้ที่ผมอยากจะเรียน ในภาระหน้าที่ที่เราจะต้องทำ ในวงเล็บ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล น่าจะมีระเบียบกติกา ข้อตกลงของตำบลขึ้นมาเพื่อจะได้รองรับการนำไปใช้ ผมยกตัวอย่างว่า การจับปลา การเลี้ยงปลา การอนุรักษ์ปลา วิธีการจับสัตว์เหล่านี้ การใช้เครื่องมืออนุรักษ์แสงไฟฟ้าไปซื้อ ถ้าได้เขียนเอาไว้ในตำบลไม่ว่าตำบลไหน มีวิธีการที่ชัดเจน กำกับเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นนามสกุลเดียวกัน มีการดูหน้าปะจมูกก็ต้องทำเพื่อลูกหลานของเราตรงนี้สำคัญ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีกฎระเบียบไปเชื่อมโยงถึงการดูแลทะเลสาบได้

คุณจรัส พูนแก้ว

สวัสดีครับ ผมอยู่หมู่ 1 ผมขอเพิ่มเติมที่พูดไปแล้ว เรื่องพูดนั้นผมเป็นคนไม่โทษเพื่อน ผมโทษรัฐบาลมากที่สุดเพราะเป็นผู้นำประเทศอันดับแรกที่ทำผิด ทุกคนทำร่วมกันครับที่ทำผิดร่วมกันทำลายทะเลสาบ โดยมีรัฐบาลเป็นจุดแรกที่หยิบยื่นมาให้ชุมชน บ่อกึ่งนั้นแหละครับที่รัฐบาลทำ โดยเฉพาะเวลาแก่นี้ให้ชาวบ้านแก้แต่ที่รัฐบาลทำไม่ได้ถามชาวบ้านว่าถูกต้องแล้วหรือไม่ ไม่ได้ถามชาวบ้าน พอเกิดปัญหาแก้ไม่ได้เหลียวแลครับ ทำให้อาชีพของคนปะปนกัน เหลื่อมล้ำกัน แล้วก็ทำลายกัน

ผมเล่ามาตั้งแต่เดิม ก่อนชลประทานตั้ง โถนากับวัว มลพิษไม่มี น้ำในทะเลสาบยังจืด คดข้าวหอไปกินกลางนาครับ น้ำไม่ต้องเอาไปเรากินน้ำหนองไหนก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้กินไม่ได้แล้วครับ เพราะสาเหตุไหนน่าจะรู้

อย่างบ้านนี้ก็รัฐบาลห้าม ผมว่าถ้าห้ามสารเคมีด้วยน่าจะดี หยุดสารเคมีแล้วก็หยุดการเมืองเสียด้วย การเมืองทำลายชุมชนมากที่สุด ผมพูดไปถึงรัฐบาล ส่งออกวิทยุกระจายเสียงไปถึงนายกฯ ด้วยครับ

หยุดการเมือง ผมว่าให้หยุดไว้กับชุมชน ไว้คนละครึ่งทาง คือ ห้ามไม่ให้หาเสียง แล้วชาวบ้านก็ไม่ให้มีระบบหวัคะแนน ให้กรรมการปกครองมาเป็นหลัก เป็นตัวประกาศตรงนั้นพบกันครึ่งทางกับชุมชน ผมดูแลการเมืองมาสิบราหมด เพื่อไม่ให้การเมืองเข้ามาคุกคามชุมชน แล้ให้มีข้อสมัคร แล้ให้กรรมการปกครองประกาศชื่อ ผู้สมัคร ประกาศให้ชุมชนไปใช้สิทธิ แต่ไม่ให้ันักการเมืองเข้ามาในพื้นที่โฆษณา หาเสียง หากจะเผยแพร่นโยบายให้เสนอแนวคิดผ่านกรรมการปกครอง ไปทำความเข้าใจก่อนแล้วให้ชาวบ้านไปเลือก เพราะว่าชาวบ้านรู้ว่าใครทำงานหรือไม่ทำงาน จะได้ไม่เลือกพรรคเลือกพวกกัน ผมดูแลว่าชุมชนฮั้วกับการเมืองมาก บ้านเราจึงได้ทุนวายไปหมด

การทำงานก็เกิดขึ้นได้เพราะนโยบายทางการเมือง ผมว่าการเมืองคนที่ดีก็มี เพราะฉะนั้นคนดีต้องเอาไว้ต้องปรับปรุง ของที่ดีแล้วต้องรักษาไว้

การทำงานก็ทำเป็นอาชีพได้ แต่ต้องแบ่งโซน รัฐบาลต้องระวังน้ำเสียไม่ให้ไหลมาทางนาข้าว เพราะว่านาข้าวรัฐบาลก็ได้ภาษีด้วยเช่นกัน

เรื่องสารเคมี ผมดูแลมีการใช้กันรอบทะเลสาบ ถามว่าเวลาฝนตกลงมาจะไปอยู่ที่ไหน ถ้าไม่ไหลลงทะเลสาบ สารเคมีได้ทำลายการทำนา ทำสวนไปหมดแล้ว บริษัทปุ๋ย...ผมถามคนเมื่อก่อนว่าเราใช้ปุ๋ยเคมีกันไหม แล้ทะเลสาบเสียไหม ทะเลสาบไม่เสีย ไม่ใช่สารเคมีทะเลสาบก็ไม่เสีย

พูดเรื่องทะเลสาบก็ต้องพูดยาวไปถึงเรื่องประมง สาเหตุที่ปลาหมดไปก็เพราะในน้ำใช้สารเคมี กุ้ง หอย ปู ปลาไม่เหลือ ถามว่าสารเคมีไปทำลายหรือไม่ ตรงนั้นแหละเป็นการทำลายเพราะว่าเขาใช้ให้ชุมชนใช้ บริษัทผลิตออกมาขายชุมชน พอชุมชนจะทำปุ๋ยใช้บ้าง รัฐบาลก็ห้าม กลัวว่าปุ๋ยของบริษัทขายไม่ได้

การใช้สารเคมีไม่ถูกต้อง ควรหันมาใช้ปุ๋ยหมัก น้ำชีวภาพ ปรับปรุงหยุดใช้สารเคมี การหยุดตรงนั้นถ้าหยุดกันหมด...ดีครับ แต่การหยุด...คนอื่นปราบไม่ได้ แต่ถ้าประชาชนปราบกันเอง หยุดได้แน่

การที่จะให้ชุมชนดูแลกันเอง ทางราชการควรส่งเสริมให้ความรู้กับชุมชนให้มาก หาวิทยากรเก่งๆ มาทำความเข้าใจตรงนี้ ชาวบ้านบางคนทำลงไปโดยไม่รู้ว่าเป็นการทำลายตัวเอง คิดไปไม่ถึง รู้เท่าไม่ถึงการณ์

ประเด็นอื่นๆ การแก้ปัญหาทะเลสาบ คนรอบทะเลสาบต้องร่วมกันครับ นับจากเทือกเขาบรรทัดลงมาถึงในทะเล การประกอบอาชีพที่เป็นการทำลายทะเลสาบให้หยุดเสียด้วยครับ

การให้เลิกนาปรัง เหลือแต่ทำนาปี เข้าสู่ระบบเดิม สามารถทำได้ครับแต่ต้องให้ประชาชนมีอาชีพเสริมและเป็นอาชีพที่ไม่ทำลายทะเลสาบ

ขอฝากไว้ว่า สิ่งที่จะให้ชุมชนหยุดได้ ของบให้นักวิชาการที่มีความรู้มาเสริมความรู้ให้กับชาวบ้าน

คุณณรงค์ สงคง

ขอทำความสวัสดีทุกคนนะครับ กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาทำที่มองเห็น เมื่อก่อนน้ำเค็มไม่มี ทำนาสะดวก แต่ตอนนี้มีน้ำเค็มเข้ามาพัวพัน เนื่องจากสาเหตุตรงไหน เท่าที่ผมมองเห็น จุดเริ่มต้นที่น้ำเค็ม เริ่มที่คลองระโนด เมื่อลงจากคลองระโนด ถ้าจะแก้ปัญหาตรงนี้ผมเสนอให้ทำเขื่อนที่หัวเข้ด แล้วขุดลอกคลองจากหัวเข้ดไปสู่ อ่าวไทย ที่หัวคลอง ผ่านโรงพยาบาลอำเภอระโนด ตรงนั้นจะได้หรือไม่

น้ำเค็ม 90 เปอร์เซนต์ เมื่อลงมาจากคลอง เริ่มลงมาจากคลองแดน ตลอดมา...น้ำเค็มนี้ลงมาจากบ่อกุ้ง หากว่าเมื่อมาถึงคลองหัวเขีตเราทำเขื่อนตรงนั้น สามารถเปิดปิดได้เวลาน้ำนอง เวลาน้ำจืดมาก็เปิดได้ เวลาน้ำเค็มหรือหน้าแล้งก็ปิด เราขุดลอกคลองจากหัวเขีต สร้างเขื่อน แล้วขุดลอกผ่านโรงพยาบาลไปลงบ้านหัวคลองไปลงอ่าวไทยได้สะดวก

คุณประสิทธิ์ ทองบัว

ขอกราบสวัสดิ์ทุกคนครับ คือว่าโครงการลุ่มน้ำทะเลสาบมีปัญหามานาน น้ำเสียพูดกันมานาน จริงๆ ไม่ให้น้ำเสีย แต่คนเสีย

ที่มีการพูดกันว่าจะพัฒนา ไม่ว่าจะพัฒนาอย่างไร มันถูกทำลายอยู่ดี ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าขอให้มันดีขึ้น เท่านั้นเอง ที่คณะศึกษามาก็เพื่อให้รู้ข้อมูลว่าทำอะไรที่จะทำให้ทะเลสาบมีน้ำจืด แล้วก็ให้เกษตรกรได้ทำนาเดิมที่ ผมดูแล้วว่างบประมาณรัฐบาลนี้มีมาก พยายามทุ่มเงินลงมาที่ภาคใต้มาก เราอย่าไปว่ารัฐบาลไม่คิดรับ ทุกรัฐบาล ทำตัวดีทั้งสิ้น หากไม่ดีประชาชนก็ไม่เลือก มีบางคนพอทักษิณเป็นก็ด่าทักษิณ แต่เวลาชวนเป็นกลับไม่ยอมด่า ตอนนี้นักภาคใต้เริ่มด่าแล้ว เพราะคนภาคใต้เป็นฝ่ายค้านทั้งสิ้น ประชาชนไม่ชอบรัฐบาล มีแต่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้นที่เป็นฝ่ายรัฐบาล นี่ก็เป็นปัญหาเหมือนกัน

ฝ่ายค้านอย่าด่ารัฐบาลมาก ผมอยากเสนอว่า

(1) ให้ฝ่ายค้าน 14 จังหวัดอย่าด่ารัฐบาลอย่างเดียวให้ปรึกษาฝ่ายรัฐบาลไปขอโครงการทำนุ้ภาคใต้ ราคานุ้จะได้ต่ำลง ผลประโยชน์จะได้กับเกษตรกรที่แท้จริง

(2) โครงการน้ำจืดนี้จริงๆ แล้วน้ำมันมาแล้วแต่มีคนไปปิดเสีย คือ คนพัทลุง ปิดหมดปิดตัวเอง กว่าจะได้มาบ้างก็เวลาน้ำท่วม แต่ถ้อยาโทษกัน คนมันต้องหากินเหมือนกัน ต้องให้ชลประทานรับผิดชอบแก้ไข น้ำจืดที่จะมาจากชะอวดเป็นสายใหญ่ ชลประทานดึงมาเสียที ให้ลอกคลองนั้น....รัฐบาลที่มีมามากให้แบ่งมาสัก 10 เปอร์เซนต์ก็พอ น้ำจืดจะได้ใส่น้ำเค็มไป

ผมอยากให้ห้ามปิดเขื่อนในจังหวัดพัทลุง เพื่อให้ให้น้ำจืดได้ลงมาบ้าง

(3) งบประมาณที่มาให้ขุดลอกคลองจากชะอวดมาทะเลสาบ น้ำจืดจะได้ใส่น้ำเค็มออก

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

ขอสวัสดิ์พี่น้อง ผมไปสัมมนา คณะทำงานแผนแม่บทฯ ลงพื้นที่กันอยู่ ตรงนี้เรามาคุยกันเรื่องทะเลสาบว่ามันวิกฤต จริงครับ มันวิกฤตเพราะอะไร เพราะคนทำนั้นจริงอยู่ครับ แต่ปัญหาที่คนได้ทำ เพราะว่าประชากรเรามากขึ้น ต่างจากเมื่อก่อนประชากรเราน้อย ทำมาหากินไม่ต้องรีบเร่ง ทำนาแล้วก็เก็บไว้ เต็มห้องอยู่นั้น เพราะว่าไม่มีใครมาซื้อไม่สามารถเอาไปขายได้ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่สามารถขายได้ในหน้าแล้ง หากว่าจะขายได้บ้านผมต้องหาบข้าว 50 กิโลเมตร ระยะทาง 10 กิโลเมตร หาบ 10 กิโลเมตร จึงจะขายได้ ข้าวจึงเหลือเต็มห้องเหมือนที่ เขาว่า หาบกินทุกวันไม่ไหว อันนี้จริง แต่ว่าพอประชากรมากเข้า คนก็รีบเร่ง การทำนาที่เปลี่ยนวิถีทาง ทำอย่างไรได้มาก ผลกระทบก็เกิด เพราะเราเอาปุ๋ยมาใช้บวกกับสารเคมีมันไหลลงสู่ทะเลสาบ

เรามาพูดเรื่องทะเลสาบวันนี้ สมมุติว่าเรามาทำคอกล้อมวัวหาย วัวหายไปหมดแล้ว เรามาทำคอกล้อม พอทำคอกเสร็จไม่รู้ว่าจะหาเงินซื้อวัวจากไหน อันนี้มันของรัฐบาลจะมาให้ ถ้าดูงบประมาณแต่ละปี เป็นเงินเดือนข้าราชการแล้ว 63 เปอร์เซ็นต์ เหลือมาเป็นงบประมาณนำมาพัฒนาให้เรา 37 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่างคนต่างก็จะเอาไปใช้ทั้งสิ้น การนำมาพัฒนาทะเลสาบให้เรา ผมว่ายาก รัฐบาลอาจต้องไปกู้หนี้สินตรงนี้ต้องมี

พี่น้องครับ เราไปสัมมนากันแล้ว เสนอแนวคิดการทำให้ทะเลสาบมีน้ำจืด ผสมกับคุณวิรัตน์ และหลายๆคนไปเสนอเรื่องเขื่อนทุกเวที ก็ทำให้เกิดความขัดแย้ง การทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใด พอเกิดความขัดแย้งทำให้เกิดความล่าช้า ไม่สามารถลุล่วงไปได้โดยเร็ว ผมไปที่แหลมจองถนน พอคุณวิรัตน์เสนอว่าจะไปทำคันกั้นน้ำที่นั่น พวกจองถนนว่าพวกตะเครียะใจกลัวมากที่บุกเข้าถ้ำเสือ เขาว่าแบบนั้น ผมต้องไปคุยกับเขาว่าไม่ใช่เราปิด เรามาขอความคิดเห็นว่าถ้าเราไม่ได้ทำมาแล้วจะให้เราทำอะไร เขาบอกว่าทำยาง ผมก็รับฟังมา ที่เขาคำรามากที่สุด คือ ปิดปากกระวะ ทำให้น้ำไม่ไหลเวียน ทั้งที่ไม่มีใครรู้ว่าปากกระวะเป็นอย่างไร

ปากกระวะมันมีคลอง เป็นวงกลม เขาเรียกเกาะน้ำรอบ จากระงั่วไปเวียนไปปากกระวะ จากปากกระวะไหลมาทำเขื่อนแล้วก็มาลงที่แค น้ำจากปากกระวะส่วนหนึ่งไหลที่รางแก้วไหลไปลงปากพนัง ส่วนที่ไหลจากแควมาลงคลองแดนเป็นสามแยก ไหลไปประโนด จากควนชะลิกจะไหลไปทางทิศตะวันออก แยกไปประโนด โอกาสที่น้ำจะไหลจากปากกระวะไปทะเลน้อยน้อยมาก ผมไม่พูดวันนั้นกลัวจะเกิดความขัดแย้ง

ผมดูแล้วว่าถ้าเราจะไปทำคันกั้นน้ำที่ในทะเลสาบ ผมว่าเวลานั้นจะล่าช้า ผมใคร่ขอเสนอแผนเร่งด่วนที่สามารถจะช่วยเกษตรกร ที่มีพื้นที่ 100,000 กว่าไร่ ที่อยู่เหนือทะเลสาบตรงนี้ได้ ถึงแม้ไม่มากแต่สัก 60 เปอร์เซ็นต์น่าจะช่วยให้ จะพูดถึงป่าพรุที่กว้างใหญ่ไพศาลของ 3 จังหวัด เชื่อมต่อ สามารถพัฒนาได้ง่าย เนื่องจากไม่ไปกระทบกับชุมชน นะครับ และไม่กีดขวางทางน้ำ ให้ชุดคลอง 3 สายนะครับ

(1) ชุดคลองจากโคกจูด ผ่านหนองหมอ ผ่านหัวเขี้ยว ไปตะเคี๋ย เลี้ยวทางท่าตกควนเคี๋ยไปโคกยาว ไปท้องไพร ไปออกคลองชะอวด ทำอย่างไรให้กว้าง ให้ลึก จุน้ำได้มาก

(2) ให้ชุดจากคลองชะอวด ที่บ้านค้อง ผ่านควนทะเลมอง มาทางหินกอง มาทะเลตูลทะเลน้อยก็ได้ ที่คลองหน้าทวด

(3) ชุดจากคลองกก ชุดต่อเนื่องไปชนกับโครงการลุ่มน้ำปากพนัง ที่บ้านลำคลอง

พื้นที่นาพรุของเราที่มีที่สาธารณะกว้าง 5 เส้น ประมาณ 200 เมตร ยาวตลอดไปชนทางรถไฟ แหลมโดนด เอาแค่ป่าพรุ ในระยะเส้นทางของพื้นที่นา เริ่มจากควา นับว่า หมอน 1 วัระยะไปทุกๆ 10 เส้น เขาจะตั้งหมอนไป 1 เส้น กว้าง 1 เส้น เขาเรียกว่า 1 หมอน เป็นทางเดินสาธารณะ มันมีอยู่ทุก 10 เส้น สามารถชุดให้ทุกหมอนไปเชื่อมกับสายที่ผมว่า 200 เมตร ถ้าทำได้ลุ่มน้ำทะเลสาบผมว่าจะเบาขึ้นเยอะ การพัฒนาทะเลสาบยังอีกไกล ผมขอตรงนี้นะก่อน

การชุดคลองตรงนี้เพื่อรองรับน้ำฝนไม่ให้หน้าแล้งน้ำไหลลงทะเลหมด หากชุดได้จะช่วยได้มาก สรุปแล้วตรงนี้ผมให้คณะทำแผนแม่บทฯ ให้นำที่ผมเสนอไปแล้วทำเป็นโครงการเร่งด่วนก่อน เพื่อช่วยเกษตรกรได้ทำนาครับ

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

เลยเวลาที่ตกลงไป 10 นาทีแล้ว ตอนนี้ได้เวลาที่เราจะเริ่มพิจารณาแผนเป็นข้อๆ ไปว่าจะหยุดเรื่องอะไร แล้วใช้มาตรการอะไรบ้างให้เกิดประโยชน์ ช่วยกันพิจารณาเป็นข้อๆ เปิดแผนแรกครับ พิจารณาให้รอบคอบ หากไม่เสร็จตอนนี้ตอนบ่ายก็ยังมีเวลารับ

แผนทั้งหมดมี 4 แผน (1) แผนหยุด (2) แผนฟื้นฟู (3) แผนอนุรักษ์ และ (4) แผนเพื่อนคามยั่งยืน

เราเริ่มที่แผนหยุด ในแผนเราเสนอว่า (1) หยุดการทำลายป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าพรุ หยุดการทำลายป่าทุกชนิดว่าจ้างเหอะ เห็นด้วยไหม

ที่นี้มาตรการข้อที่ 1 บอกว่าให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด กฎหมายมีแล้ว กันเขตป่าอนุรักษ์ ใครบุกรุกเราก็จับ นี่เป็นมาตรการข้อที่ 1

มาตรการข้อที่ 2 ให้ประชาชน องค์กรภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอบจ. อบต. เทศบาล มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนหยุด

มาตรการข้อที่ 3 หยุดการก่อสร้างถนนที่ขวางเส้นทางน้ำธรรมชาติ จากป่าต้นน้ำ ป่าพรุ ป่าชายเลน

มาตรการข้อที่ 4 หยุดการทำลายไล่ล่าสัตว์ป่า

มาตรการต่อมา หยุดการทำลายพื้นที่ป่าที่มีอยู่เดิม ยกตัวอย่างสวนยางเอื้ออาทรที่จะมาใช้ที่ป่าเพื่อกิจการอื่น...ห้ามสร้างเขื่อนอย่างเด็ดขาด

หยุดครั้งนี้ มีมาตรการอื่นๆ นอกจากนี้อหรือไม่เพิ่มเติมได้นะ

ว่าที่ร้อยตรีไกรธนู แก้วทนต์

ไม่ทราบว่าคุณหยุด จำกัดความตายตัวหรือไม่ สมมุติว่ามีความจำเป็นต้องใช้ หรือว่าหยุดตายตัวไปโดยปริยายเลย เหมือนกับว่าหยุดก่อสร้างถนนที่กีดขวางทางน้ำธรรมชาติ กรณีที่ว่าต้องการ ทางสิ่งแวดล้อมมาหาทางออกเชิงอนุรักษ์...

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

สร้างได้แต่อย่าปิดทางน้ำ

ว่าที่ร้อยตรีไกรธนู แก้วทนต์

ประการที่ 2 เรื่องถนนสายเอเชีย ตอนนี้มีปัญหา หากไปดูทางน้ำที่จะไหลลงสู่ทะเลสาบ ผมว่ามีปัญหาเรื่องช่องทางน้ำที่จะไหลลงทะเลสาบ มีน้อยมากที่สุดเลยครับ รวมถึงถนนสายอื่นๆ ที่จะไปสู่ทะเล ถนนสายสงขลา-นครศรีธรรมราช จากระโนดไปสทิงพระผมตรวจสอบแล้วไม่มีเลย ทะเลสาบถูกกั้นตายโดยสันเขื่อนบางยาง บางโพธิ์ มาถึงระโนด น้ำเต็มเข้าทางนั้นมาก ผมเสนอชลประทานให้ไปช่วยดูแลด้วยครับ

ผู้ใหญ่บ้านถาวร สันหนุ

ข้อ 1.4 นะครับ ที่บอกว่าทำสวนยาง หรือห้ามก่อสร้างเขื่อนอย่างเด็ดขาด ที่ผมเสนอว่าให้สร้างเขื่อนก็เป็นอันยุติได้เหมือนกันครับ แต่เขื่อนที่สร้างมาแล้ว ผมอยากให้อธิบายจะได้หรือไม่ได้ หรือไม่น่าจะได้ลงมาทะเลสาบ จะทำได้หรือไม่

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

ไปข้อ 2 เขาบอกว่าหยุดปล่อยน้ำเสียทุกประเภท ไม่ว่าน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม จากภาคเกษตร ฟาร์มหมู การเพาะปลูก น้ำเสียจากชุมชน หยุดทุกประเภท มาตรการมีอะไรบ้าง

ข้อที่ 2.1 กฎหมายอีกนั้นแหละนะ บังคับให้โรงงานใช้บำบัดน้ำเสีย

ข้อที่ 2.2 กำหนดมาตรการทางสังคม ชุมชนจะมีมาตรการอะไรบ้างในการควบคุมดูแล

ข้อที่ 2.3 มีการจัดการน้ำเสียชุมชน อบต. อบจ. เทศบาล ต้องมีความรับผิดชอบในการบำบัดน้ำให้กับชุมชน

ข้อที่ 2.4 หยุดการปล่อยน้ำเสียแบบกระจาย หมายถึงน้ำเสียจากภาคเกษตร

ว่าที่ร้อยตรีไกรธนู แก้วทนต์

มาดูตรงนี้ผมนึกขึ้นได้ เรื่องแผนงานที่ผมพูดเมื่อตอนต้น ทางจังหวัดมีโครงการจัดซื้อบำบัดให้กับร้านอาหารและโรงงานอุตสาหกรรม ท่านไปดูด้วยครับ หลายล้านบาท ทางจังหวัดจัดซื้อให้กับร้านอาหารเลย

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

ครับ เราจะตามเรื่องนี้ต่อไป ข้อที่ 2.5 หยุดปล่อยน้ำเสียจากนาทุ่ง ทำเนวกนั้นให้เรียบร้อย มีอะไรจะเพิ่มเติมอีกหรือไม่

ไม่แจ้งชื่อ

ผมเสนอว่าให้หยุดใช้สารเคมีที่มีอันตรายทุกประเภท

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

ครับ มีระบุในแผนอยู่แล้วครับ

คุณสุทิน หอมแก้ว

ผมติดใจอยู่หลายเรื่อง เรื่องน้ำเสียถ้าเป็นโรงงานอุตสาหกรรม รัฐบาลช่วยได้ แต่ถ้าเป็นเชิงเกษตร หรือ ทำฟาร์มปศุสัตว์ ถ้าลงทุนให้ทำบ่อบำบัด ชาวบ้านไม่สามารถทำได้แน่ การออกมาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด เหมือนกับปิดทางการประกอบอาชีพของเกษตรกร น่าจะมีวิธีอื่นที่แก้ไขได้

ยกตัวอย่างว่า หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด อำเภอ น่าจะมีการแบ่งเป็นแผนผัง ทำอย่างไรไม่ให้ น้ำในทะเลสาบ เสีย การทำก็ต้องมีแผนผัง โชนนี้ทำนา ใช้น้ำเท่านั้นเท่านั้น ปัญหาน้ำเสียจากบ่อเลี้ยง ทุกเส้นทางที่เสนอไปสู่ทะเลมี คนเสนอไปหมดแล้วแต่ไม่มีใครทำ

ปัญหาตรงนี้ทับถมกันไปมา บ่อเลี้ยงก็ขาดทุน นาข้าวก็ขาดทุน ปัญหาราคาไม่พุด แต่ไปแก้ปัญหาน้ำเสีย ผมว่าการแก้ปัญหาลดน้ำเสียแก้ยากนิดเดียว ปลดปล่อยทะเล วันก่อนผมไปเห็น ผมถามว่าทำไมชักน้ำลง ทะเลอย่างนี้แถมบอกว่าน้ำเสียเอาเข้าบ่อเลี้ยงไม่ได้ สรุปว่าน้ำเสียใช้ไม่ได้ทั้งสิ้น

แต่ปัญหาที่เสียหายหนักกว่า ก็คือตอนนี้บ่อเลี้ยงก็ไม่มีราคา นาข้าวก็ไม่มีราคา ปัญหานี้แก้ไม่ได้เสียที รัฐบาลไหนๆ ก็แก้ไม่ได้

อาจารย์อารี ริงสิโยกุลญ์

มาข้อที่ 3 หุตุการใช้เครื่องมือประมง ประเภททำลายล้าง วงเล็บว่าอวนรุน ขาเบือ ซื้อมีไฟฟ้า แล้ว มาตรการมีอะไรบ้าง

3.1 ให้มีมาตรการทางกฎหมายควบคุมอย่างจริงจัง กฎหมายบ้านเราก็ดังนั้นแต่เสียอย่างเดียวไม่มีการ ปฏิบัติเท่านั้น

3.2 ให้มีองค์กรชุมชนตรวจสอบ และควบคุมเครื่องมือประมงประเภททำลายล้าง โดยเฉพาะ อวนรุน ขาเบือ และการซื้อปลา

คนในประเทศเรามี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชน กลุ่มนักการเมือง กลุ่มราชการ หากเราดูความสัมพันธ์ เชื่อมโยง นักการเมืองกลัวประชาชนใช้หรือไม่ ถ้าประชาชนไม่เลือก นักการเมืองก็ทำไม่ได้ ส่วนประชาชนกลัว ข้าราชการ แต่ข้าราชการกลัวนักการเมือง ประชาชนมาคิดใหม่ ทำใหม่ได้หรือไม่ ช่วยกันในการติดตามข้าราชการ ตรวจสอบดูแลเรื่องเหล่านี้

อาจารย์จรรณู หนูทอง

ผมอยากให้พิจารณามาตรการทางกฎหมาย ปัญหานี้เป็นปัญหามุขกึ่งทาง พูดกันไปพูดกันมา เราพูดว่า เจ้าหน้าที่บ้านเมืองไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย พอเอาเข้าจริงๆ เราก็ไม่ยอมด้วย ผมอยากถามว่าที่พี่น้องบอกว่าไม่เคารพ กฎหมาย ตามที่ราชการเขาบอกว่าเพราะอะไร เพราะว่ากฎหมายที่ออกมาพี่น้องไม่เคยได้มีส่วนร่วมในการกำหนด กฎหมายใช้หรือไม่ กฎหมายถูกออกมามีนักการเมือง ทั้งท้องถิ่นและระดับชาติ โดยที่เขาไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริง มาตรการทางกฎหมายผมคิดว่าไม่น่าจะผ่านไปได้เลยๆ ไม่เช่นนั้นมันจะเป็นอยู่อย่างนี้ต่อไป น่าจะมีช่องทาง ใหนบ้างในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาตั้งแต่ต้น

อาจารย์อารี รังสิโยภุชญ์

ในวิธีการแก้ปัญหาต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วม ให้ผลประโยชน์ของทั้ง 2 ฝ่ายไม่สูญเสียเราจะต้องมี ส่วนร่วมในแผนปฏิบัติการด้วย ให้เกิดการยอมรับ เราจะมีรายละเอียดในแนวปฏิบัติ นอกจากทำแผนแม่บทฯ แล้วเราจะทำแผนปฏิบัติการด้วย ให้เป็นจริงได้

ข้อที่ 3.3 ให้เข้มงวดในการควบคุมการงัดจับปลาในฤดูวางไข่

ข้อที่ 3.4 หยุดการทำประมงโดยใช้วนตาถี่หรือตาขนาดเล็ก กำหนดขนาดของตาอวนให้เหมาะสมกับเครื่องมือแต่ละชนิด...เป็นข้อเสนอจากชาวบ้านที่แหลมจองถนน

ไม่แจ้งชื่อ

ผมไม่ทราบว่าเป็นประเทศไทยมีการผลิตเครื่องมือจับปลาหรือไม่ มีใช้ไหมครับ ผมเสนอมาตรการทางกฎหมายให้ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน เช่น การระบุตัวเลขที่บอกว่าไม่ต่ำกว่า... ให้ระบุตัวเลขชัดๆ ไปเลย

อาจารย์อารี รังสิโยภุชญ์

ข้อ 3.5 หยุดการขยายพื้นที่ และการเพิ่มจำนวนเครื่องมือประมงประจำที่ โดยเฉพาะโปงพาง และไชนั่งพร้อมกัน ข้อ 3.6 ลดปริมาณกระชังปลาในทะเลสาบตอนล่าง และคลองหลวง (ปากอ) ให้ลด เพราะมีปัญหาว่าถ้ามากเกินไป ปลาจะตาย ออกซิเจนไม่พอ และน่าจะกำหนดว่ามีปริมาณเท่าใด การแก้ปัญหาจะมีเวทีเฉพาะ

มีใครเสนอเพิ่มเติมไหมครับ...ถ้าไม่มีตอนนี้เพียงพอดี เราพักเที่ยงกินข้าวกันก่อนแล้วค่อยมาประชุมกันต่อ ขอบคุณครับ

อาจารย์อารี รังสิโยภุชญ์

ท่านเปิดหนังสือต้อนรับ ช่วงเช้าเราจบที่แผนหยุด ข้อที่ 3 เรามาต่อใน แผนเดิม แผนหยุด ในข้อที่ 4 หยุดขยายพื้นที่ทำนาปรัง นอกเขตชลประทาน อันนี้เป็นข้อเสนอของชลประทานจากเวทีหัวป่าเองนะครับ ชาวบ้านเสนอว่าอยากให้ไปตั้งหน่วยสูบน้ำ ชลประทานเขาบอกว่าขยายไม่ได้ เพราะงบประมาณลงมาตอนนี้เขาอนุมัติให้ท้องถิ่นรับผิดชอบเองแล้ว วันนั้นกระแสลื่นรู้กับสทิงพระพูดกันว่า ระโนดที่ทำนากกรมชลประทานคุณน้ำให้เขาบอกว่าเขาอยากได้บ้าง

มาตรการ ข้อ 4.1 กำหนดเขตพื้นที่การทำนาปรังให้ชัดเจน และบังคับใช้อย่างจริงจัง อย่างทุระโนดนี้อยู่ตรงไหน

4.2 ลดการทำนาให้เหลือปีละไม่เกิน 2 ครั้ง เป็นมาตรการที่กรมชลประทานเสนอมา แม้แต่ที่อยู่ในเขตชลประทานก็บอกว่าถ้าเป็นไปได้ทำนาไม่เกินปีละ 2 ครั้งได้ไหม ก่อนที่จะแก้ปัญหาปาดันน้ำให้คืนความสมบูรณ์ได้เหมือนเดิม

4.3 หยดใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย โดยผันน้ำเข้ามาให้เพียงพอที่ต้นข้าวต้องการในแต่ละช่วง ที่เหลือจะได้แบ่งปันให้ที่อื่นบ้าง เท่ากับเป็นการฝึกให้ประหยัดในการใช้น้ำนั่นเอง

ข้อนี้มีมาตรการ 3 ข้อ ไม่ทราบว่าพอหรือยัง ในการหยุดขยายพื้นที่ทำนากนอกเขตชลประทาน ยังมีอะไรเพิ่มเติมว่ามาเลย

ไม่แจ้งข้อ

ผมนั่งฟังว่าชลประทานอยากให้เก็บพื้นที่ทำนา มารอบสองชลประทานไปหมดแล้ว ผมยังไม่ทันได้พูดเลย ที่ท่านพูดว่าให้ลดพื้นที่ทำนา...

อาจารย์อริ รังสิโยกฤษฎ์

หมายความว่าหยุดขยายพื้นที่ทำนาเพิ่ม อย่าได้ขยายออกไปอีก

ไม่แจ้งข้อ

ผมรับรองว่าห้ามไม่ได้ บ้านผมอยู่ในเขตก็จริงแต่่นอกเขตผมก็ทำเหมือนกัน เพราะว่าทำนากนอกเขต ทำแล้วรายได้ดีกว่า ถ้าหากว่าชลประทานพูดลักษณะนี้คนทำนากนอกเขตดูน้ำไปหมดแน่ เพราะชลประทานไม่ช่วย

อาจารย์อริ รังสิโยกฤษฎ์

การทำนากนอกเขตที่พึ่งพาน้ำฝนตามธรรมชาติ ชลประทานไม่ว่า เพียงแต่ถ้าขยายแล้วไม่มีน้ำไปบอกชลประทานจะไม่สามารถบริการน้ำให้ได้ ไม่ใช่ห้ามไม่ให้ทำนา

ไม่แจ้งข้อ

พื้นที่ที่ท้าวอยู่ในเขตควนชะลิก ชลประทานไปเคื้อดร้อนด้วยทำไม ไม่ต้องกังวล เขาไม่เอาน้ำทางนี้หรอกครับ เพราะฉะนั้นการพูดเรื่องน้ำไม่ต้องกังวลใจ พื้นที่ที่อาจารย์ว่าเขาไม่เอา

ไม่แจ้งข้อ

ที่ท่านพูดว่าใช้น้ำมากเกินไป เพราะว่าตั้งท่อไว้ที่ต่ำ หากตั้งท่อไว้ที่สูงน้ำจะไหลลงที่ต่ำ ปัญหา คือ น้ำที่ระบายออกมามีตั้งท่อไว้ที่ต่ำ ทำให้ใช้น้ำเปลือง ต้องตั้งท่อไว้ที่สูง

อาจารย์ ริงลิโยกฤษณ์

เลขาบันทึกไว้ด้วยว่าจุดปล่อยน้ำเข้านาต้องปล่อยที่โคก อย่าปล่อยที่ต่ำ ให้น้ำได้ไหลลงสู่ที่ต่ำ

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

มาถึงที่ชลประทานพูดว่าให้หยุดพื้นที่ทำนาปรังนอกพื้นที่ชลประทาน เพราะว่าเขามีน้ำหรือใช้น้ำฝน ชลประทานไปห้ามเขาไม่ได้ เขาต้องทำเมื่อตะกี้ที่ผมเสนอให้หยุดป่าพรุ ทางโน้นก็สามารถใช้ประโยชน์ได้เช่นกัน เพราะพื้นที่ที่ครอบคลุม

พื้นที่นอกชลประทาน ต่อไปจะใช้น้ำจากโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำปากพนังต่อเนื่องกัน ชลประทานก็ตั้งท่าจะให้เราไปใช้น้ำที่นั่นเหมือนกัน ตรงนี้จะให้หยุดไม่ได้ ต้องมีความเอื้ออาทรกัน เพราะเขาทำมาทุกปี การใช้น้ำน้อยน้ำมาก ผมขอเสนอว่าให้ชลประทานต้องเข้าไปดูแลพื้นที่ที่ต้องใช้น้ำมาก สาเหตุเพราะว่าพื้นที่นาของเกษตรกรมันลุ่มๆ คอนๆ พอเปิดน้ำเข้าไปที่ลุ่มน้ำมันจม แต่ว่าที่โคกน้ำขึ้นไม่ถึง จึงจำเป็นต้องใช้น้ำมากจริงๆ แล้วการใช้น้ำถ้าชลประทานเข้าไปดูแล ปรับพื้นที่นาให้เสมอกัน จะสามารถใช้น้ำลดลงไปครึ่งต่อครึ่ง

วิธีใช้น้ำน้อย เกษตรกรสามารถใช้น้ำน้อยได้ ชลประทานต้องกำหนดโซนพื้นที่นาข้าว ว่าโซนนี้ที่ชลประทานไปถึงจะให้เกษตรกรเปลี่ยนวิธีหว่านข้าว แทนที่จะหว่าน 2 ครั้งเปลี่ยนมาเป็นครั้งเดียว ให้ชลประทานไปปรับพื้นที่นาให้เสมอกัน ให้ทำเป็นนาข้าวล้มตอซังจะใช้น้ำน้อยที่สุด ตรงนี้ในจังหวัดสุพรรณ จังหวัดปทุมธานี ทำได้ผลมาแล้ว พอมาทำที่บ้านเราทำไม่ได้เพราะที่นาไม่เสมอกัน ถ้าหากทำได้สักโซน ชลประทาน ดูแลปรับพื้นที่ให้เสมอ หว่านข้าวนาปรัง หลังจากนั้นไม่ต้องไถหว่าน ให้ไปล้มตอซังได้เลย ทำได้ ผลผลิตจะได้ เท่าเดิม น้ำก็ใช้น้อยลง เกษตรกรก็ไม่เสียที่ดินด้วย

การทำนารูปแบบล้มตอซัง ชลประทานดูแลได้หรือไม่ คุณปรับพื้นที่ให้เสมอ ที่นี้ตรงที่ว่าจะให้หยุดทำนาปรัง 3 ครั้ง ไม่ต้องเสนอก็หยุดอยู่แล้วครับ เพราะทำแค่ 2 ครั้ง ชลประทานก็หาน้ำให้ไม่ได้แล้ว การสูบน้ำของชลประทาน ชลประทานเองก็มีส่วนผิด แล้วที่ชลประทานสร้างคลองซอยสามซ้าย ทะลุไปควนชะลิก ซอยที่ลงคูวา ชลประทานสร้างคันคลองให้ผิด สร้างที่แรกลึกเกินไป ผมทำใหม่ คราวนี้ทำสูงเกินน้ำอีก ชักน้ำไม่เข้า ชลประทานจึงไปกันเขื่อนอีกเพื่อไม่ให้น้ำเข้า ตรงนี้ชลประทานต้องแก้ด้วย

อาจารย์ ริงลิโยกฤษณ์

เสนอว่าให้กรมชลประทานให้มาดูแลเหมือนคลองชลประทานที่ทำไปแล้ว ปรับระดับให้ดี ส่วนที่ผิดให้ทำการแก้ไขเสีย

ก่อนที่จะไปข้ออื่น อยากจะชี้แจงว่าการขยายพื้นที่นาปรังนอกเขต หมายถึง เฉพาะระโนด ไม่ได้หมายถึงพื้นที่อื่นๆ ให้เข้าใจตรงนี้

คุณวินัย ชูเปีย

ผมในนามตัวแทนประชาชนนะครับ ในหัวข้อ 4.3 หยุดใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย โดยผ่นน้ำเข้านาให้เพียงพอตามความต้องการ ผมดูแล้ว ตัวที่มีปัญหาที่สุด ในระบบชลประทานเอง คือ (1) ระบบการบริหารจัดการ เช่น สูบน้ำมาแล้วไม่มีฝายกั้นน้ำที่แน่นอนชัดเจน ทำให้น้ำไหลกลับทะเลสาบอีกครั้ง ชลประทานฟุ่มเฟือยเสียเอง ยกตัวอย่างคลองสายบ้านมาบั้ง ที่ขนานกับชลประทานไปควนชะลิกไม่มีประตูปิดเปิดน้ำ ทำให้น้ำไหลลงคลองธรรมชาติ น้ำไหลไปลงพรุ ทำให้เกิดการสูญเสียในระบบชลประทาน (2) ที่ว่าประชาชนใช้น้ำฟุ่มเฟือย ผมว่าน่าจะเป็นเรื่องไม่จริง เพราะว่าการปล่อยน้ำของชลประทานแต่ละครั้ง พุดถึงเฉพาะที่ชลประทานรับผิดชอบอยู่ น้ำที่มียังไม่เพียงพอเพราะฉะนั้นที่ว่าชาวนาใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยน่าจะเป็นไปไม่ได้

ผมมองว่าน่าจะให้ชลประทานไปปรับการบริหารของชลประทานให้ดี น่าจะแก้ปัญหาได้มากกว่าครับ

ไมแอ้งซ้อ

ผมแก้ตัวให้ชลประทานสักนิด ชลประทานที่ให้น้ำเหลือเฟือ เพราะทำนาไม่พร้อมกันครับ ตรงนั้นคือการทำของชาวบ้าน แต่ผมก็ไม่โทษชาวบ้านเพราะว่าพื้นที่นาไม่เสมอกัน หากมีการแก้ไขไปปรับพื้นที่ก็ทำไม่ได้เพราะว่านาไม่ใช่ของตนเอง เป็นนาเช่า เจ้านาเจ้าของที่ดินไม่ให้ ตรงนี้ทำให้แก้ปัญหายาก

อาจารย์อารี รังสิโยภุญญ์

ผ่านหรือไม่ข้อนี้ ไปข้อ 5 นะ หยุดขยายพื้นที่ทำนาทุ่งนอกเขตนากุ้ง หลายคนบอกว่าน้ำเต็มมาจากนาทุ่งแล้วก็มีมาตรการ

5.1 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับใช้ข้อตกลงตามที่กำหนดเขตไว้ให้ผู้ว่ารับผิดชอบตรงนี้ เป็นเจ้าของเรื่องลงมาดูแล

5.2 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบควบคุมอย่างจริงจัง แนวเขตอย่าให้ล้ำกัน

5.3 กำหนดเขตนากุ้ง นาข้าวให้ชัดเจน

มีมาตรการเพิ่มเติมอีกหรือไม่

ไมแอ้งซ้อ

ผมว่าต้องมีกฎหมายที่กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน

อาจารย์อารี รังสิโยภยกุล

ครับถ้าไม่มีอีก จะไปข้อที่ 6 หุดก่อสร้างที่รูก้าพื้นที่ทะเลสาบทุกชนิด ที่เราพบร้านอาหารบ้างรูกไปทะเลสาบ ที่ทะเลน้อยบอกว่าที่บูกูกมากที่สุด คือ ภาครัฐ เขาถามว่าที่ห้ามๆ ภาครัฐด้วยหรือไม่ ผมบอกว่าห้ามหมด ห้ามสร้างรูกไปในพื้นที่ทะเลสาบ เห็นด้วยไหมครับ

มีมาตรการ 6.1 กำกับดูแลมิให้ก่อสร้างกีดขวางทางน้ำธรรมชาติ

6.2 แก้ไขปรับปรุงสภาพสิ่งก่อสร้างที่กีดขวางทางน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยเร่งด่วน

6.3 หุดสร้างเขื่อนกั้นน้ำระหว่างแหลมจองถนนไปเกาะใหญ่ ห้ามเลยเพราะเป็นสิ่งก่อสร้าง ทั้งเขื่อนทั้งสะพานห้ามเหมือนกันหมด ตามหลักการใหญ่ให้คืนความสมบูรณ์ของทะเลสาบให้เหมือนเดิมมากที่สุด

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

วันนั้นเราได้เถียงกัน เมื่อแหลมจองถนนเขาไม่ให้เราทำเขื่อนหรือฝายก็ตาม วันนั้นเขาจะบู่ไปว่า ไม่ให้สร้างเลย ที่นี้ ผมจะเลื่อนแล้วว่า จะให้สร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็มที่ปากกรอ

ผมเสนอเรื่องเขื่อนมานานแต่ตอนนั้นผมเสนอไปยังไม่ประสีประสาอะไร เรื่องเขื่อนคิดแล้วเมื่อกันแล้ว น้ำเค็มไม่เข้าเป็นอันใช้ได้ แต่พอมานี้ วันนี้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลง ทุกสิ่งทุกอย่างต้องแก้ ปัญหาเกิดเราต้องแก้ให้จงได้ ผมว่าเขื่อนที่ทำด้วยเหล็ก หากว่าผมเลื่อนไปทำที่ปากกรอได้หรือไม่ เราไม่ได้สร้างตายตัว เราสร้างเฉพาะหน้าแล้วได้หรือไม่ เราขอ...หากว่าถ้าน้ำเค็มไม่เข้าก็ไม่ทำเช่นกัน ผมขอเลื่อนไปตั้งหลักที่ปากกรอ

คุณวิรัตน์ หยุดทอง

ผมขอรอบสอง เห็นด้วยกับข้อเสนอที่เนือม และได้ไปเสนอแล้วที่แหลมจองถนน บอกว่าคันตัวนี้เป็นคันพับได้ ตามที่ที่เนือมเสนอว่าเราขอให้มันกั้นน้ำเค็ม น่าจะเปลี่ยนที่ไปยังปากกรอ เป็นคันพับเก็บได้ใช้เฉพาะในช่วงฤดูกาล

อาจารย์อารี รังสิโยภยกุล

ขอบคุณครับ ปัญหาของเขื่อนตัวนี้ที่ผมรู้ คือ ใช้บในการก่อสร้างสูง ใช้บหลายแสนล้าน

คุณวิรัตน์ หยุดทอง

ผมคิดว่าไม่มีอะไรที่รัฐบาลทำไม่ได้ ขึ้นอยู่กับพวกเราเท่านั้น หากว่าเราไม่คัดแย้งกัน รอบโซนทะเลสาบ หากไม่ทะเลาะกันเอง อย่าขัดแย้งกัน ผมเชื่อว่ารัฐบาลน่าจะสนับสนุนได้

อาจารย์อารี รั้งสิโยกฤษฎ์

เรามาคุยต่อไป เป็นข้อที่ 7 การใช้ที่ดิน ห้ามไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า มีมาตรการ

7.1 (สำหรับพื้นที่ภูเขา) ห้ามไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่น

7.2 หยุดการใช้สารเคมีอันตรายทุกชนิด การทำการเกษตรที่ดี อะไรก็ดี แนวทางปฏิบัติเราก็มีกฎหมาย จะมีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่

คุณวิรัตน์ หยุทอง

7.3 ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอที่ว่าให้รัฐบาลกับฝ่ายค้านมาจับมือร่วมกันสร้างโรงงานปุ๋ย แต่โรงงานปุ๋ย ผมคิดว่าไม่ใช่ปุ๋ยเคมีครับ ต้องใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ การใช้สารเคมีเป็นภัยเป็นมลพิษทั้งน้ำและอากาศ น่าจะเปลี่ยนเป็นโรงงานปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ

คุณวินัย ชูเปีย

ผมเสนอโครงการนำร่องปลูกยางสักแปลง จะทำได้หรือไม่ได้น่าจะมีการนำร่อง ยกตัวอย่างพื้นที่ตำบลตะเคียนเรา ส่วนใหญ่น้ำขังในระยะสั้น ผมว่าน่าจะมีการนำร่องปลูกยางสักแปลง ทดลองเพื่อดูว่าได้ผลจะได้เปลี่ยนอาชีพไปได้บางส่วน เพราะแต่ก่อนที่ผมจำได้ ที่วัดเกษตรชลธี เขามีการปลูกยางแต่ก็ขึ้นดี ปลูกแค่ 3 ต้นไม่ได้กรี๊ด แต่พอกรี๊ดน้ำขังมันก็ออก แต่มันออกในกรณีที่เราไม่ใช้ปุ๋ย หากว่าเรามีโครงการนี้้นำร่องขึ้นมา ผมว่าแก้สภาพดินเหนียวให้เป็นดินร่วน เราแก้ไขโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง นำร่องตรงนี้เป็นทดลองผลลองดู...เช่นภาคอีสานเขาเปลี่ยนได้ เมื่อก่อนไม่มีเลย นี่ก็เหมือนกันน่าจะมีโครงการนำร่อง ผมสังเกตที่ข้างเขาพังไกร เป็นเขาลาดชัน เป็นนาขั้นบันได เขาไปปลูกยางได้ผลดีมากครับ

สืบเนื่องจากปุ๋ยชีวภาพ แก้ดินเหนียวให้เป็นดินร่วน ผมว่าน่าจะได้ ผมใคร่เสนอ อีกอย่าง การทำปุ๋ยชีวภาพ ผมเห็นด้วยครับ เพราะการใช้สารเคมีกระทบหลายด้าน ทำให้เสื่อมหมดครับ หากว่าเราทำโครงการนี้ ประชาชนมีรายได้เสริมขึ้นอีก ชาวบ้านจะได้ขายวัชพืชที่ไล่ทะเลาะอะไร จะได้มีอาชีพเสริม ความเสื่อมไม่ได้เกิดในทะเลสาบ แต่เกิดจากรอบนอก น้ำจากอ่าวไทยมีส่วนน้อย เราสังเกตก่อนชลประทานสร้างเขื่อน ทำให้น้ำเค็มไม่เข้า หากเกิดน้ำเค็มทำไมไม่เกิดขึ้นตั้งแต่แรก การแก้ปัญหาหน้าเค็มน่าจะแก้รอบนอก

อาจารย์อารี รั้งสิโยกฤษฎ์

ผมเรียนชี้แจงสักเล็กน้อย ยางพารามันชอบน้ำขุ่น แต่ไม่ชอบน้ำขัง เพราะน้ำขังมันจะตาย และกรีดยางไม่ออก หากว่าจัดระบบกระจายน้ำให้ดี ก็ทำได้

มาคุยต่อไป ข้อที่ 8 ห้ามขุดโบราณสถานโบราณวัตถุในพื้นที่ทะเลสาบ ตามมาตรการ 8.1 หยุดขุดหาสมบัติ โบราณสถาน และโบราณวัตถุทุกชนิด ของมีค่าที่จะเก็บไว้ มีอะไรเสริมเพิ่มเติมหรือไม่

ข้ามไปข้อที่ 9 หยดบุงกรุกพื้นที่การท่องเที่ยว มีมาตรการ 9.1 หยดบุงกรุกพื้นที่และกิจกรรมที่นำมาซึ่งความเสื่อมโทรมเพื่อการท่องเที่ยว วันนี้เจ้าของเรื่องก็มา มีอะไรสงสัยก็ถามได้

คุณวิรัตน์ หยทอง

ข้อที่ 9 ครับ หยดบุงกรุกพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผมคิดว่าพวกเราน่าจะหามาตรการที่ป้องกันไม่ให้ น้ำในทะเลสาบมีความเค็ม เพราะเราเป็นฝ่ายอนุรักษ์ เราคิดอย่างไรไม่ให้ น้ำในทะเลสาบตอนบนมีความเค็ม เพื่อเป็นอนุรักษ์น้ำจืดไว้ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

อาจารย์อารี รั้งลโยกฤษฎ์

เมื่อหยดปัญหาวิกฤตต่างๆแล้ว เราก็มาคิดแผนที่ 2 แผนที่พื้นที่ 2 แผนที่พื้นที่ 1 พื้นที่ป่า ดิน น้ำ มาตรการก็มี...1.1 กำหนดเขตพื้นที่กันชนเพื่อการฟื้นฟูพิเศษ ให้มีระยะ 30-50 เมตร รอบทะเลสาบ (ทั้งนี้ยกเว้น ในเขตพื้นที่ชุมชนที่เคยอาศัยอยู่แต่ดั้งเดิม) ให้เป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติ อันนี้ยกเว้นที่เข้าไปตั้งหลักแหล่งมาเป็นร้อยๆ ปี อันนี้เราห้ามพื้นที่ ที่ยังว่างเปล่าอยู่

1.2 ให้มีการคุ้มครองและฟื้นฟูพื้นที่ป่าพรุและป่าชายเลนอย่างจริงจัง

1.3 ให้นำหินที่กีดขวางบริเวณปากทะเลสาบออก (ทำเรื่อน้ำลึก) แนวกันคลื่นเอาออกให้หมด เพราะว่าที่ปากกระวะปิดแล้ว หากนำหินมาปิดกันอีก จะทำให้ปลาหรือน้ำในทะเลสาบไม่มีทางเข้าออก...ประเด็นนี้คือทำเรื่อน้ำลึกควรจะให้มีหรือควรจะทุบทิ้ง

คุณวิรัตน์ หยทอง

ผมรู้สึกว่าหลายสิ่งหลายเรื่อง ผมคำนึงถึงการฟื้นฟูบูรณะ คำว่าฟื้นฟูบูรณะน่าจะหมายถึงที่ได้อยู่แล้วให้ดีขึ้น รอบทะเลสาบ ทุกแผนงาน ผังเมืองที่ดี จัดระเบียบเครื่องมือประมงที่ดี การพัฒนาทะเลสาบให้มีการขุดลอก การปลูก ลำพูผมไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ทะเลแคบลงและทำให้เกิดการบุงกรุกพื้นที่ริมทะเลมากขึ้น เหมือนกับการสร้างทำเรื่อน้ำลึก ผมเห็นว่าควรจะรื้อ

ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงได้ น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงครับ ให้เราแบ่งโซนให้ชัดเจนทำให้พื้นที่แคบ จะดูแลได้ง่ายขึ้น แบ่งเป็นโซนน้ำจืด น้ำกร่อย น้ำเค็ม การจัดเครื่องมือประมงผมว่าน่าจะอนุรักษ์ไว้ จัดระเบียบให้ดีขึ้น ผมเสนอไว้แค่นี้ครับ ผมบอกว่าสาเหตุที่น้ำเสียเพราะทำเรื่อน้ำลึก เกือบทุกเวทีพูดถึงเรื่องนี้ว่าทำให้น้ำระบายไม่ดี ไหลเวียนไม่คล่อง

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

ตรงนี้ครับ ที่อาจารย์บอกว่าทำเรื่อน้ำลึกจะรื้อหรือไม่รื้อให้เสนอ ผมถามว่าการรื้อทำเรื่อน้ำลึกหรือไม่ ผมคิดอยู่ว่าถ้าสมมุติว่ารื้อทำเรื่อ ปลาจะเข้าไปหรือไม่ ปลายังมีอยู่อีกหรือไม่ในทะเล เท่าที่ผมสังเกตเรื่อที่ทำเรื่อสงขลา

เมื่อก่อนมีกันคนละ 15 ลำ 20 ลำ คนบ้านเราขายควายก็มีแล้ว แต่ผลที่สุดก็ล้มละลาย เดียวนี้เราจับปลาที่ไหนมาขาย เราต้องไปเวียดนาม อินโดนีเซีย ผมว่าถ้าจะรื้อตรงนั้นจะเป็นการสูญเปล่า แต่ถ้ารื้อแล้วปลาจะกลับมาเหมือนเดิม ผมเห็นด้วย แต่ต้องให้ศึกษาก่อนว่าจะแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่

ไม่แจ้งชื่อ

ผมดูแล้วเรากำลังไประดับใหญ่โตกันแล้ว อย่าลืมว่าโครงการนี้มาจากไหน คิดดูเถอะ ผมนี้ค้านไว้ว่า โครงการนี้มาจากนามสกุลตีสถานนท์ ท่านจะทำลายก็ได้แต่อย่าลืมนามสกุลตีสถานนท์ เพราะฉะนั้นผมขอคัดค้านห้ามทำลายสิ่งที่ทำไปแล้วแต่ทำให้ดีขึ้นสามารถทำได้

คุณวิรัตน์ หยุทอง

ผมคิดว่าเป็นความคิดเห็น ทุกวันนี้ข้างล่างเป็นคนสั่งให้ข้างบนทำ ประชาชน คือ เจ้าของประเทศ ข้าราชการ คือ นายกฯ เป็นผู้บริหาร ประชาชนเป็นนาย สั่งให้เขาบริหาร การรื้อเราต้องดูข้อดีข้อเสียผมว่าเราต้องศึกษาเสียก่อน เป็นความคิดจากส่วนล่างขึ้นไป

คุณวินัย ชูเปีย

เรื่องพื้นฟูทะเลสาบ ผมเสนอว่าให้ปลูกป่าบริเวณริมฝั่งทะเลสาบ จะได้แก้ปัญหาคลื่นที่กัดเซาะตลิ่ง เพราะผมมองคูที่โซนหัวป่า ริมทะเลสาบจะมีดินที่พวกเราครอบครองกรรมสิทธิ์อยู่ การกำหนดพื้นที่ 30-50 เมตร ถ้ากำหนดเช่นนั้นจะเกิดผลกระทบกับประชาชน แต่ถ้าให้ปลูกป่าชายเลนนี้จะแก้ปัญหานี้ได้ ปลาก็จะได้มาวางไข่ บริเวณที่มีป่าอยู่ การทำลายป่าก็จะทำได้ยาก และเป็นที่ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ

การกำหนดเขต 30-50 เมตร การอนุรักษ์ของประมง ที่บอกว่าปลาโลมามีอยู่จำนวนหนึ่ง ประมาณ 250 ตัว ซึ่งเริ่มจะสูญพันธุ์ ถ้าเรามีดินไม้บริเวณนี้ ปลาพวกนี้สามารถเข้ามาหลบภัยตรงนี้ได้

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ปลาโลมาอิรวดียังมีปรากฏอยู่ที่วัดป่าลิไลยก์ ที่นี้เห็นด้วยนะครับเรื่องการปลูกป่าชายเลน มาข้อ 2 พื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าพรุ มาตรการมากมายก็ตามเอกสาร อ่านเอาเอง ใครมีความเห็นเพิ่มเติมก็ว่ามา

ถ้าไม่มี...ผ่าน

ข้อที่ 3 พื้นฟูลำคลองธรรมชาติ ตอนนี้นำลำคลองธรรมชาติเริ่มน้อย น่าจะมีการฟื้นฟูให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

คุณวินัย ชูเปีย

เรื่องคลองธรรมชาติ ผมขอเสนอ ใน ตำบลตะเคียน ซึ่งมีความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร จากทะเลสาบสงขลาทางทิศเหนือ แบ่งเป็น 2 โซน คือ โซนล่างเป็นที่ลุ่ม โซนเหนือ เป็นที่ราบสูง การแก้ปัญหาผมขอเสนอว่า ขุดลอกคลองตะเคียน คลองธรรมชาติให้น้ำเข้ามาตลอดทั้งปี

คลองตะเคียนไปต่อเขตกับอำเภอหัวไทร เราจะได้ประโยชน์จากอะไรบ้าง (1) เราไม่ต้องรอชลประทาน เราหาน้ำในการทำนาได้เอง (2) พันธุ์ปลาแทนที่จะขึ้นมาจากทะเล มันจะวนเวียนอยู่แถวนี้ ปลาจะเพิ่มมากขึ้น

อีกสายหนึ่ง คือ คลองบ้านมาบกล้าไปลงพรุบ้านคาน บริเวณตรงนี้มีน้ำใช้ชัดเจนแล้วประชาชนแทนที่จะสูบน้ำใช้ให้แห้งมันจะไม่แห้ง พันธุ์ปลาจะได้มีตลอด แต่ปัจจุบันพอชาวบ้านสูบน้ำไปน้ำจะแห้ง พันธุ์ปลาจะถูกจับสูญหายไปด้วย...ถ้าให้เรามีการอนุรักษ์ด้วย มีการเพาะพันธุ์ปลา ช่วยกันอนุรักษ์ กำหนดบริเวณแนวเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์น้ำให้ชัดเจน

คุณเนือม สังข์สุวรรณ

มาถึงเรื่องคลองธรรมชาติที่ผมเสนอไปในรอบแรก ทั้ง 3 สายเป็นคลองธรรมชาติดั้งเดิม น้ำไหลจากภูเขา ขุดคลองให้ใหญ่และลึก หรือว่าขุดลอกคลองธรรมชาติ เริ่มต้นจากสายที่ (1) โคกจูด บ้านหัวเขียว ไปควนเค็งควนยาว ไปทะเลที่บ้านไผ่ หัวขาว ออกคลองชะอวด ตรงนี้เป็นการบูรณะคลองธรรมชาติและสามารถกักเก็บน้ำได้ และสองข้างคลองสามารถปลูกต้นไม้ได้ด้วย (2) คลองกอกขุดลอกให้กว้าง และลึกไปชนโครงการราชดำริที่บ้านบ่อแดง และสายที่ (3) ขุดใหม่ เริ่มจากป่าพรุทะเลน้อยไปหินกอง ไปออกท่าชายทะเล ไปหินกอง ควนละมั่ง ผ่านป่าพรุทั้งหมดไปออกคลองท้ายทะเล คลองชะอวด

อาจารย์อารี รั้งโยกฤษฎ์

มาดูหน้า 4 ข้อที่ 4 บูรณะแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีให้อยู่ในสภาพเดิม...มาตรการ (อ่านเอกสารประกอบ) ข้อที่ 5 ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน เราให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาชาวบ้าน นำมารวมกับภูมิปัญญาของนักวิชาการจะเป็นประโยชน์มาก...จะเพิ่มเติมอะไรบ้าง หากไม่มีข้ามได้

ไปที่ข้อที่ 6 ฟื้นฟูทรัพยากรประมง ลดเครื่องมือประมงประจำที่ ตอนนี้เรามีอนุกรรมการดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ ข้อที่ 7 การใช้ที่ดิน

คุณวินัย ชูเปีย

หากว่ายังไม่มีแปลงสาธิต ผมให้แปลงสาธิตเลยครับ ผมมีที่ดินนาร่องสามารถยกให้ได้ทดลองทำ 5 ไร่

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

จะเพิ่มเติมอะไรบ้างครับ...ถ้าไม่มี ต่อไปข้อที่ 8 พื้นฟูทรัพยากรน้ำ มีการเพิ่มเติมมากมาย ที่ชัดเจนได้ในเอกสารนี้เพิ่มเติมทั้งสิ้น (ดูเอกสารประกอบ)

ข้อที่ 9 พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ภายใต้กรอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ว่าที่ร้อยตรีกรรณ แก้วทนต์

ครับ ขอบุติถึงเรื่องการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ข้อ 8.7 เรื่องการสูบน้ำใต้ดิน การขุดเจาะ สภาพพื้นที่ของอำเภอระโนด ตอนนี้อยู่เรื่องประปาหมู่บ้าน เกิดปัญหาอุปสรรคในการนำมาใช้อุปโภคบริโภค ขุดเจาะไป 185 เมตรจึงจะได้น้ำ แต่พอได้มาแล้ว นำมาใช้เพียง 1 ปี น้ำก็มีสนิม มีกลิ่นเหม็น หลายพื้นที่แล้ว พื้นที่ชายทะเลอ่าวไทยมีความเค็มตลอด มีปัญหาร้ายแรงกว่าเรามาก เมื่อมีการขุดเจาะ ปัญหาเรื่องการทรุดโทรม เรื่องความเสียหายมีมาก ต้องใช้งบประมาณสูง ผมเคยมองเห็นความสำคัญตรงนี้ว่าน้ำจากธรรมชาติเรามีอยู่แล้วแต่เราไม่เคยเสนอแนะ

ยกตัวอย่างขณะนี้เรานำน้ำจากคลองระโนดไปบำบัดนำไปใช้ทำประปา มองเห็นความสำคัญตรงนี้ เรามองไปถึงในพรของเราที่เป็นแหล่งน้ำจืด ให้ประปาภูมิภาคมาดูแลได้หรือไม่ ว่าน้ำในพื้นที่ที่เราขอประปาภูมิภาคมาดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำธรรมชาติโดยไม่ต้องขุดเจาะ นำน้ำมาขังมาผันเพื่อทำประปาภูมิภาค แล้วเดินท่อประปากระจายไปให้ประชาชนได้ใช้

การใช้น้ำบาดาลไม่มีคุณภาพ เพราะฉะนั้นต้องหาน้ำจากแหล่งอื่นมาใช้

การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เราปล่อยปละละเลยไม่ได้พัฒนา ระโนดเรามีสวนป่าอยู่ 15 ไร่ เราต้องการให้ปรับปรุงฟื้นฟูเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อรองรับเชื่อมโยงกับถนนสายหัวป่า-ทะเลน้อย

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ถ้าไม่มีเพิ่มเติมอีก ผมขึ้นแผนใหม่แล้วนะครับ แผนอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ข้อที่ 1 อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าพรุ

ไม่แจ้งชื่อ

ผมเสนอเพิ่มเติมว่า ข้อ 2.7 ให้ห้ามจับปลาในที่สาธารณะประโยชน์

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ข้อที่ 2 อนุรักษ์ทรัพยากรประมง

ข้อที่ 3 การใช้ที่ดิน

ข้อที่ 4 อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

ทั้งหมดที่เราทำก็เพื่อลุ่มน้ำทะเลสาบ บางทีการท่องเที่ยวอาจเป็นทางเลือก เป็นอาชีพใหม่ก็ได้ หากถนนหัวป่า-ไสกลิ่งผ่าน เราอาจจะมีกระบวนการจัดการ เราเน้นว่าการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเราจะเน้นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนไม่ใช่เปิดโอกาสให้นายทุนมาครอบครองใช้ประโยชน์จากทรัพยากรฟรีๆ

คุณวินัย ชูเปีย

ผมขอเสริมเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง หัวข้อ 2.1 คือ ให้ชุมชนจัดระบบตรวจตรา และควบคุมตรงนี้ ตะเครียะเป็นพื้นที่แคบๆ ผมมองระดับแคบๆ ก่อนนะครับ พื้นฟูน้ำ แก้ปัญหาน้ำเค็มเสียก่อน ปลาเล็กๆ ที่ทนน้ำเค็มไม่ได้จะตายน้อยลง

การปล่อยปลาของประมง ตามความคิดผม แก้ปัญหาเอาพื้นที่แคบๆ ในระดับหมู่บ้านก่อนที่จะขยายผลไปวงกว้าง ยกตัวอย่าง บ้านเรามองว่าการปล่อยปลาเป็นหน้าที่ของประมง ในความคิดผมในระดับตำบลน่าจะให้ สปอ. สปต. รับผิดชอบให้เป็นเจ้าของเรื่อง จะได้เห็นความสำคัญ และควรมีมาตรการประเมินติดตามผลด้วย

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ได้ความคิดดีๆ มากมาย แผนนี้จะเสร็จในเดือนสิงหาคม ปี 49 สามารถนำแผนมาใช้ได้เลย

ต่อไป เมื่อแผนอนุรักษ์เสร็จแล้วมาดูแผนสุดท้าย แผนเพื่อความยั่งยืน ข้อที่ 1 เราต้องมียุทธศาสตร์ในการดูแลทะเลสาบโดยภาคประชาชน อาจารย์วิรัชเสนอไว้ ให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนจากภาคประชาชนสาขาอาชีพต่างๆ เข้ามาดูแล เป็นบอร์ดของเราเอง

ข้อที่ 2 การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคนในระบบโรงเรียน ทุกโครงการไม่สามารถเป็นไปได้หากเราไม่พัฒนาคน ให้คนรอบทะเลสาบได้เรียนรู้เรื่องทะเลสาบ เรามีแผนการศึกษาในระดับโรงเรียน

ข้อที่ 3 การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคนนอกระบบโรงเรียน

แผนการศึกษาต้องเริ่มต้นที่และทำกันอย่างยาวนาน

ไมแอ้งซื่อ

ผมเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ พื้นฐานของผมในด้านนี้ก็ไม่ได้ศึกษามาก่อน ตอนเช้าผมมีภารกิจจึงไม่ได้มาร่วม แต่เมื่อพูดถึงเรื่องการศึกษา ผมในฐานะที่อยู่ในวงการนี้ เมื่อพูดถึงหลักสูตรการศึกษา ผมยอมรับว่าที่พูดถึงคณะกรรมการศึกษา ชนบทบ้านเรานั้นคนที่เข้ามาเป็นกรรมการศึกษา ต้องมีการสมัครกัน ผมยกตัวอย่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนบ้านนอกนั้นเห็นชัดว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมหาวิทยาลัยกรรมการศึกษาที่เข้าไปเป็นระดับดอกเตอร์ มีความรู้

แต่ว่าโรงเรียนบ้านนอกเราต้องใช้วิธีการสรรหา หากประกาศรับสมัคร ไม่มีใครมาสมัครครับ ในเรื่องวิธีการวางมาตรการ ในการวางหลักสูตรผมเห็นด้วยหากคณะกรรมการศึกษาของเราให้ความสำคัญเรื่องทะเลสาบสงขลา

ที่บอกว่าให้คณะกรรมการศึกษาเห็นด้วย แต่ในความเป็นจริง แม้แต่ในโรงเรียนผมคณะกรรมการศึกษา ยังไม่รู้เรื่องระบบการศึกษาที่แท้จริง จะให้เขามาแนะนำเรื่องหลักสูตรทะเลสาบลงไปด้วย ผมว่าเป็นไปได้ยาก เราบอกว่าควรจะให้คณะศึกษาแผนแม่บทฯ ให้แนวทางแนะนำในการพัฒนาแนะนำคณะกรรมการศึกษาด้วย โรงเรียนจะรับได้ ผมได้ข้อคิดอันนี้ไปพูดคุยกับครูอาจารย์ ในการประชุมเร็วๆ นี้

ผมมีความคิดแบบนี้ครับ ว่าวิชาที่เด็กไม่ชอบเรียนที่สุด คือ วิชาภาษาอังกฤษ เด็กไม่มีความสุขในการเรียน โรงเรียนต้องหาวิธีการพัฒนาให้เด็กรักภาษาอังกฤษขึ้นมา เหมือนที่ผมคิดจะทำ วิชาสาระแกนเรามีแล้ว แต่สาระเพิ่มเติม เราอาจทำในลักษณะที่ว่า คือ แยกเด็กเป็น 2 กลุ่ม เด็กเก่งกับเด็กไม่เก่งภาษาอังกฤษ เอาเด็กไม่เก่งไปสอนใหม่ เริ่มพื้นฐานใหม่ สอนให้เด็กมีความสุขในการเรียน

คนที่เข้ามาเป็นกรรมการศึกษาของเรา ยังไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตรเรื่องทะเลสาบ กรรมการศึกษายบ้านเรายังไม่มีความพร้อม

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

ผมอยากแนะนำว่าให้ไปดูงานที่กระบี่ มีการสอนแบบอาสาสมัคร ฟร้งที่เป็นนักท่องเที่ยวชนนั้นแหละ มาสอน ผมขอเรียนให้ทราบว่า กรรมการศึกษาที่เป็นชาวบ้านเขารู้เรื่องถ้าเราเชิญเขามาพูดคุยกัน เล่าให้เขาฟัง ผมเคยมีประสบการณ์มาแล้ว ในการทำหลักสูตรมี 2 ช่วง คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ลักษณะที่พึงประสงค์มาถึงโครงสร้างหลักสูตร วิสัยทัศน์ พันธกิจต้องใช้ผู้นำชาวบ้าน หลังจากนั้นจึงมาทำสาระ

ไม่แจ้งชื่อ

ผมขอเสนอแนะ คือ ไม่ว่าครูหรือเด็กนักเรียน ยิ่งเรียนสูงขึ้นไป จะกลับมาทำงานในพื้นที่ทำไม่ได้ เรียนไปแล้วทำไม่ได้ ฟันฟูนาทำอะไรเด็กบอกไม่ถูก ควรเพิ่มในหลักสูตรให้เด็กได้เกิดความรู้สึก และเห็นคุณค่ารากเหง้าพื้นเพของตัวเอง ทะเลสาบไม่ใช่อยู่ไกล ใส่งไป เวลาเขาเรียนแล้วไม่มีงานทำกลับมาบ้านจะได้ประกอบอาชีพได้ ไม่ใช่ว่าเรียนไปก็ทำอะไรไม่ได้

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

การศึกษามีอะไรอีกหรือไม่

ไม่แจ้งชื่อ

เรื่องการศึกษา ที่อาจารย์ว่าเด็กโง่ ผมว่าครูโง่มากกว่า เพราะครูรุ่นใหม่กับรุ่นเก่าไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่างว่าหลานผมไม่สอนชอบภาษาอังกฤษ แต่ผมก็มีวิธีหลอกล่อ สอนให้เด็กเข้าใจได้ ผมว่าครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนนี้ไม่ดี การศึกษาไม่ดีเพราะว่าครูให้ความรู้ไม่ดี

คุณวิรัตน์ หยุทอง

ผมไม่พูดเรื่องโรงเรียน ผมพูดเรื่องการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโรงเรียน ผมคิดว่าพวกเราทั้งหมดผู้ที่มีอายุพอที่จะพูดเรื่องเก่าๆ ได้ น่าจะให้จัดเป็นธนาคารภูมิปัญญา ธนาคารตรงนี้ไม่ได้เพื่อขาย ให้ฟรีเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น เป็นการให้การศึกษาฟรี ความรู้ตรงนี้จะต่อเนื่องไปถึงเด็กรุ่นหลัง ให้ค้นหาหรือหาทางให้เกิดธนาคารนี้ขึ้นมา

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

แผนบริการชุมชน หากมีความต้องการก็ให้บอกมา เราสามารถให้ความรู้กับชุมชนได้ ในข้อกำหนด 9 ประเด็นไม่มีเรื่องการศึกษา เราได้เพิ่มเข้าไป เพื่อให้เป็นแผนของคณะเลสาบจริงๆ ครับ

ผ่านไปข้อที่ 4 ความยั่งยืนของป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าพรุ

ข้อที่ 5 ความยั่งยืนของทรัพยากรประมง

ข้อที่ 6 การใช้ที่ดิน

ข้อที่ 7 การจัดการทรัพยากรน้ำ

ข้อที่ 8 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขอบอกว่าแผนจริงๆ เพิ่มขึ้นทุกเวที แผนจริงๆ จะเริ่มที่หน้า 11 เพราะเราจะต้องพูดถึงเป้าประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน (ดูเอกสารประกอบ)

ตรงนี้มีอะไรจะเพิ่มเติมหรือไม่

ว่าที่ร้อยตรีไกรธู แก้วทอนงค์

เรื่องการจัดการปลูกป่า ผมเองเคยได้มีส่วนราชการมาขอความร่วมมือกับประชาชนมากมายในการปลูกป่า แต่ไม่เคยประสบความสำเร็จ เพราะการปลูกป่าแต่ละครั้ง ผู้ที่ดูแลป่า ไม่ว่าจะเป็นกรมป่าไม้ หรือ หน่วยงานใดก็ตาม ไม่มีการประสานงานให้เกิดความสอดคล้องระหว่างพันธุ์ไม้ที่จะมาปลูกกับดินและน้ำไม่สัมพันธ์กัน ปัญหาเหล่านี้ ผมยกตัวอย่างพรุบ้านเรา ณ วันนี้เราต้องมามองว่า คนทำเรื่องดินต้องเอาดินไปดู คนทำเรื่องน้ำเอาน้ำไปดู ไม่ใช่ว่าต่างคนต่างทำโดยไม่ได้สนใจ

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ อย่างป่าไม้ ต้องรู้ว่าป่าพรุชอบไม้อะไร มีไม้ที่พันธุ์มาปลูกได้ หรือคิดวิธีทำให้ต้นไม้อยู่ได้ เมื่อปลูกแล้วใครจะมาดูแล มิฉะนั้นจะเป็นไปไม่ได้เลยแผนเพื่อความยั่งยืน เพราะฉะนั้นควรจะให้มีการทำงานสอดคล้องกัน สิ่งสำคัญ ป่าไม้ ดิน น้ำ ประมง ต้องมีความสอดคล้องกัน ต้องมาผนึกกำลังกัน การดูแลแบบยั่งยืนก็ต้องให้หน่วยงานราชการเข้ามาร่วมด้วย

ตอนนี้ผมได้ข่าวว่ามีงบประมาณก้อนหนึ่งไปซื้อไม้โกงกางมาแจกจ่าย ให้พวกเราด้วย ทั้งที่บ้านเราเป็นพรุ ไม่เหมาะสมที่จะปลูก เป็นโครงการในการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ ผมเห็นในหนังสือ ช่วยดูด้วยนะครับว่าเป็นหน่วยงานไหน

ไม่แจ้งชื่อ

เรียนท่านวิทยากร ผมเองในฐานะคนบ้านนี้ มีความรู้สึกดีมาก อยากจะเรียนให้ทราบว่าทะเลสาบบ้านเราที่จะเดิมชื่อว่าทะเลสาบพัทลุง จะชื่ออะไรก็ไม่แปลก

ที่ดีใจมาก คือ คณะวิทยากรทุกคน ผมจำกันได้แม่น โดยเฉพาะ อาจารย์อารี แม้ว่าผมจะเปลี่ยนสีไปแล้ว และทีมงาน ได้มาสัมผัสชาวตะเคียนะ จัดเวทีวันนี้เราได้เอาดอกไม้ที่เป็นของสูง เก็บมาจากงานพระราชทานเพลิงศพ นั้นเป็นเพียงดอกไม้ เพื่อเป็นการประหยัค

การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบเรา ข้อมูลต่างๆ ที่บรรจุลงไปนั้น ผมเชื่อแน่เหลือเกินว่าคณะทำงานต้องตรวจสอบอย่างดีโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ คงไม่เอาทะเลสาบเราไปเข้าตลาดหุ้นแน่

สุดท้ายนี้ผมเป็นห่วงวิทยากรจะกลับบ้านค่ำ ข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในหนังสือ การสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนรอบทะเลสาบ ผมยกตัวอย่าง พี่น้องได้มาร่วมประมาณ 100 คน ได้ความรู้ แต่คนไม่ได้มาก็ไม่ได้สัมผัส ไม่ได้มาเรียนรู้ วิทยุก็มีประโยชน์ แต่ถ้ามีเงินมีงบประมาณ น่าจะซื้อเวลาช่อง 7 ช่อง 3 จัดการพูดคุย มีทีมงานเสวนา พูดคุยในเรื่องทะเลสาบ จะทำให้เกิดความสำนึกในการอนุรักษ์ สงวน สิ่งที่จะดูแลให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

ในนาม 3 สถาบัน ขอบขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมเวที ขอถือโอกาสปิดประชุมครับ สวัสดีครับ

สรุปประเด็นจากเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ณ โรงเรียนตะเคียนวิทยา อําเภอรอนดง จังหวัดสงขลา
วันพุธที่ 24 มีนาคม 2547

(ประเด็นที่สรุปข้างล่างนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ไม่ใช่ความคิดเห็นของคณะผู้ศึกษา)

1. ป่าชายเลน

ประเด็นปัญหา

- มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน

แนวทางแก้ปัญหา

- ไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน

2. ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

ประเด็นปัญหา

- การสร้างถนนขวางเส้นทางน้ำธรรมชาติ เช่น ถนนสายเอเชียที่สร้างปิดทางน้ำ
- การขยายพื้นที่ทำนาทุ่งนอกเขตนาทุ่ง และการแบ่งพื้นที่ทำนาทุ่งและนาข้าว
- การสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำพื้นที่ทะเลสาบ
- การบุกรุกพื้นที่ป่า

แนวทางแก้ปัญหา

- หยุดการสร้างถนนขวางเส้นทางน้ำธรรมชาติ
- หยุดการขยายพื้นที่ทำนาทุ่งและให้มีการแบ่งโซนเลี้ยงกุ้งกับโซนนาข้าวให้ชัดเจน และมีแนวกันน้ำระหว่างนาข้าวกับนาทุ่งที่เป็นคอนกรีต เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำไปไหลซึม
- ห้ามไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า สำหรับพื้นที่ภูเขา ห้ามไม่ให้บุกรุกพื้นที่ป่าไม้ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น
- หยุดการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างทุกชนิดรุกล้ำพื้นที่ทะเลสาบ

3. ทรัพยากรน้ำและมลพิษทางน้ำ

ประเด็นปัญหา

- การรุกรานของน้ำเค็มทำให้ทำนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร
- มีการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยและการมีน้ำจืดไม่พอใช้ในฤดูแล้ง
- ปัญหาน้ำเค็มที่ไหลลงมาจากคลองระโนด ทำให้ชาวบ้านที่ทำนาได้รับความเดือดร้อน ไม่มีน้ำจืดในการทำนาข้าว

- การขุดเจาะน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ ได้น้ำที่ไม่มีคุณภาพ
- น้ำบาดาลไม่มีคุณภาพ จะต้องหาน้ำจากแหล่งอื่นมาใช้ และให้เดินท่อประปามาขังตำบลบ้านขาว หรือ ไม่ก็มีการนำน้ำมาจากพุมไช้ โดยการประปาส่วนภูมิภาคต้องเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
- ปัญหาน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและชุมชน

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้สร้างคันกั้นน้ำเค็มที่แหลมจองถนน และเกาะใหญ่
- ให้มีน้ำจืดให้ใช้อย่างเพียงพอในพื้นที่
- การป้องกันไม่ให้น้ำเค็มไหลเข้ามา โดยการทำเขื่อนที่คลองห้วยเค็ด ไปสู่อ่าวไทยที่บ้านหัวคลอง ผ่านโรงพยาบาลระโนด และขุดลอกคลองให้น้ำไหลลงทะเลสาบ
- ให้แบ่งงบประมาณจากอำเภอชะอวดมาอำเภอระโนด และจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการได้น้ำเค็ม และนำน้ำจืดมาใช้ในการเกษตรกรรม
- ให้ชลประทานดึงน้ำจืดมาจากชะอวดเพื่อจะได้เอามาไล่น้ำเค็ม
- จัดงบประมาณมาขุดลอกคลองจากชะอวดมาสู่ทะเลสาบ
- แผนเร่งด่วนเพื่อช่วยเกษตรกรบริเวณอำเภอระโนด คือ การขุดคลอง 3 สาย ดังนี้
 - (1) ขุดลอกคลองจากขุดคลองจากโคกจูผ่านคลองหมอ ผ่านหัวเขียวไปตะเคร็ง เลี้ยวไปทางด้านควนเคร็ง โลกยาว ท้องไพร ออกไปถึงชะอวด ขุดให้กว้าง ให้ลึก จนน้ำให้ได้มากที่สุด
 - (2) ให้ขุดลอกคลองชะอวดที่บ้านค้อผ่านควนทะเลมอง มาทางหินกอง แล้วทะลุลงทะเลน้อยที่คลองหน้าทวด
 - (3) ให้ขุดจากคลองกอก ขุดต่อเนื่องไปชนกับโครงการลุ่มน้ำปากพนังที่บ้านลำคลอง
- ขุดคลองธรรมชาติให้ใหญ่ และลึกขึ้น โดยข้างคลองจะปลูกต้นไม้ให้กลายเป็นป่าธรรมชาติ
- ให้สร้างเขื่อน (คันกั้นน้ำ) ที่ปากกรอ เป็นเขื่อนที่สามารถพับเก็บได้ในช่วงที่ไม่ได้ใช้น้ำ และสำรองน้ำไว้ใช้ในช่วงหน้าแล้ง แต่จะต้องใช้งบประมาณสูงมาก
- ให้เรือเขื่อนที่สร้างมาแล้ว ส่วนที่ยังไม่สร้างก็ไม่ต้องสร้างเพิ่มเติม (ทางกรมชลประทานต้องมีการตรวจสอบเรื่องเขื่อนที่สร้างแล้วว่าเขื่อนไหนที่สามารถเรือได้ก็ให้เรือออกเพื่อให้น้ำได้ไหลสะดวกขึ้น)
- จัดซื้อเครื่องบำบัดให้กับร้านค้า และโรงงานอุตสาหกรรม (แต่มีผู้คัดค้านว่างบประมาณของรัฐไปซื้อนั้นไม่เหมาะสม ควรจะเป็นความรับผิดชอบของร้านค้าและโรงงานอุตสาหกรรมเองที่จะต้องซื้อ)
- การปล่อยน้ำนั้นจะต้องปล่อยจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
- ทางชลประทานจะต้องเข้าไปดูแลพื้นที่นาที่ต้องการใช้น้ำมากๆ ส่วนพื้นที่ที่ใช้น้ำน้อยจะต้องกำหนดโซน และควรมีการปรับพื้นที่ให้เสมอกันด้วย
- ใช้กฎหมายบังคับให้โรงงานใช้บำบัดน้ำเสียและให้มีการจัดการน้ำเสียชุมชน

4. ทรัพยากรประมง

ประเด็นปัญหา

- ปัญหาการใช้เครื่องมือประมงประเภททำลายล้าง เช่น การวางยาเบื่อ อวนรุน การใช้ไฟฟ้าช็อต
- การจับปลาในฤดูวางไข่และการใช้วนตาถี่จับปลา
- การขยายพื้นที่และการเพิ่มจำนวนเครื่องมือประมงประจำที่ เช่น โพงพาง ไซนั้ง และกระชังปลา
- การแบ่งพื้นที่ทำนากุ้ง

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้ส่วนราชการใช้มาตรการ หรือกฎหมายประมงอย่างจริงจัง ไม่มีการอ้อมข้อม
- ให้แบ่งโซนการเลี้ยงสัตว์น้ำ ระวางน้ำเสียไม่ให้ไหลลงนาข้าว
- แก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยและกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนในเรื่องของการใช้เครื่องมือการจับปลา
- ห้ามชักปลา (สูบน้ำออกให้แห้งแล้วจับปลา) ในที่สาธารณะประโยชน์
- ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีระเบียบกติกา ข้อตกลงของตำบลในเรื่องของการจับปลา การเลี้ยงปลา การอนุรักษ์ปลา รวมถึงควบคุมเครื่องมือประมงประเภททำลายล้าง
- ลดการขยายพื้นที่และลดการใช้เครื่องมือประมงประเภทประจำที่ เช่น โพงพาง กระชังปลา ไซนั้ง
- ให้เข้มงวดในการควบคุมและงดจับปลาในฤดูวางไข่และหยุดการทำประมงโดยใช้วนตาถี่

5. การท่องเที่ยว

ประเด็นปัญหา

- การบุกรุกพื้นที่ท่องเที่ยวและการขุดโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในพื้นที่ทะเลสาบ

แนวทางแก้ปัญหา

- การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวริมทะเลสาบสงขลาให้เป็นที่ยอมรับเชิงอนุรักษ์ เพื่อมิให้ชาวบ้านไปบุกรุกทำลายป่าไม้
- ห้ามขุดโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในพื้นที่ทะเลสาบและหยุดบุกรุกพื้นที่การท่องเที่ยว

6. การจัดการศึกษา

ประเด็นปัญหา

- ปัญหาในการเข้าในระบบการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาในเรื่องทะเลสาบ

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้คณะผู้จัดทำแผนแม่บทฯ ให้แนวทางและวางหลักสูตรในเรื่องทะเลสาบแก่คณะกรรมการศึกษา
- ให้คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้จัดทำหลักสูตร โดยทางคณะผู้จัดทำแผนแม่บทฯ เป็นผู้แนะแนวทางให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา

- การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคมนนกระบบโรงเรียน ให้มีการจัดให้ผู้ที่อายุมากเป็นภูมิปัญญาแก้ปัญหาท้องถิ่น ให้ความรู้แก่เยาวชน (ธนาคารความรู้) โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งคนรอบทะเลสาบต้องร่วมมือกัน ถ้าสิ่งไหนทำลายสิ่งแวดล้อมต้องหยุด ต้องร่วมกันปฏิบัติดูแลกันเอง และจะต้องมีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาในชุมชนเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องกับชาวบ้านด้วย

7. ประเด็นอื่นๆ

- มีการประชุมที่มีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นประธาน เรื่องการพิจารณางบประมาณ ปี 2547 ประมาณ 400 กว่าล้านบาท ไม่ได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณา และโดยเฉพาะแผนพัฒนาของอำเภอระโนดยังไม่ได้มีการบรรจุเอาไว้ มีเพียงแผนของบริเวณคาบสมุทรสติงพระเท่านั้น
- แผนงานที่นำเสนอจะมีผลในแผนแม่บท และจะใช้งบประมาณของปี 2549 เพราะใน 2548 นำไปใช้ไม่ทัน และแผนที่ทำนั้นจะต้องไม่มีผลกระทบ เช่น แผนการสร้างจิตสำนึก ส่วนแผนที่ใหญ่ๆ ที่ส่งผลกระทบนั้นจะต้องรอแผนแม่บทฯ ก่อน
- ปัญหาเรื่องการทำบ่อกึ่ง ทางรัฐบาลลงมือทำโดยไม่ได้ปรึกษากับชาวบ้านก่อน จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย เพราะอดีตไม่มีมลพิษ น้ำก็ทานได้ เดิมน้ำทานไม่ได้แล้ว เพราะมีสารพิษซึ่งเกิดจากสารเคมีที่ใช้เลี้ยงกุ้งไหลลงทะเลสาบ
- การเมืองล้มเหลว ส่งผลกระทบต่อทะเลสาบ
- การใช้กฎหมายเข้มงวดจนเกินไป เป็นการปิดทางกำมาหากินของเกษตรกร
- ควรหันมาใช้ปุ๋ยหมักหรือน้ำชีวภาพ
- ปัญหาราชาเคมีทางการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ณ โรงเรียนตะเคียนวิทยาคม อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
วันพุธที่ 24 มีนาคม 2547

1. คุณวิรัตน์									
2. คุณเจริญ									
3. คุณส่อง	วงศ์สุวรรณ								
4. คุณชุ่ม	สังทองดี								
5. คุณไพบูลย์	แก้วนีก								
6. คุณพิน	เม่งช่วย								
7. คุณสำราญ	คงระวะ	40/1	ม.1						
8. คุณไข่	คำทอง	131/1	ม. 2						
9. คุณศราวุธ	ทองดีนุ้ย	4/1	ม. 3						
10. คุณเอื้อน	คำสังข์	27	ม. 5						
11. คุณผิว	ชุบทอง	44	ม. 5						
12. คุณเนื่อม	สังข์สุวรรณ	อบต.		ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
13. คุณจรัส	พูนแก้ว	146	ม. 1	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
14. คุณจำรัส	จันทร์อินทร์	-	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
15. คุณพิน	ชุบเปีย	-	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
16. คุณจำเนียร	แก้วน้อย	-	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
17. คุณอุดร	ไสเจยยะ	-	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
18. (อ่านไม่ออก)		-	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
19. คุณแสงเดือน	แก้วน้อย	9/2	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
20. คุณจำเริญ	สังกะสี	187/1	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
21. คุณละเอียด	มะโนคำ	133/2	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
22. คุณศรีเรือน	บุญชู	135/2	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
23. คุณณรงค์	สงคง	97/1	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
24. คุณรักษ์พงษ์	แข่งเอียง	82/1	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
25. คุณสุพัฒน์	หมวกมี	187	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
26. คุณหนูนอง	มากสร	124	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
27. คุณเฉลิม	หนูพริก	126	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
28. คุณจำเริญ	สันติกุล	113	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			
29. คุณประเสริฐ	หมวกมี	187	ม. 2	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา			

30. คุณสิศ	จันทร์ชู	174	ม. 3	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
31. คุณอำนวย	ทองชู	756	ม. 3	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
32. คุณสุชล	แก้วทงค์	71/1	ม. 4	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
33. คุณอุทัย	พรหมเทพ	-	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
34. คุณนื่อง	คำแก้ว	210	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
35. คุณสมถวิล	ปานแก้ว	23/2	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
36. คุณจิต	นิตยโชติ	49	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
37. คุณสกา	แก้วทงค์	75	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
38. คุณเข้ม	เจริญศรี	20	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
39. คุณจำเริญ	จันทร์สิง	39	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
40. คุณลอบ	กาญจนถาวร	62	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
41. คุณประสิทธิ์	ทองบัว	22	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
42. คุณกระจาย	คุ้มวิตร	264	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
43. คุณโสภณ	เจียวัน	10	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
44. คุณประเสริฐ	จันทร์สังข์	39	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
45. คุณบังอร	เจริญวิริยะภาพ	17/1	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
46. คุณทอง	ชุมทอง	9/1	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
47. คุณไทย	สุพจน์	43	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
48. คุณผ่องศรี	ทองนุ่น	29	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
49. คุณเพ็ญ	ฐานะพันธุ์	93	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
50. คุณจบ	ชูเชิด	19	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
51. คุณเสรี	ชุมทอง	54	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
52. (อ่านไม่ออก)		270	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
53. (อ่านไม่ออก)		5/2	ม. 5	ต. ตะเคียน	อ. ระโนด	จ. สงขลา
54. คุณวีระวุธ	ชุมช่วย	94/64	ม. 10	ต. เขารูปช้าง	อ. เมือง	จ. สงขลา
55. คุณภูไชย	อินทวงศ์	62/2	ม. 2	ต. บ้านขาว	อ. ระโนด	จ. สงขลา
56. คุณกิ่งทอง	จันทวงศ์	63	ม. 2	ต.บ้านขาว	อ. ระโนด	จ. สงขลา
57. คุณถาวร	สันหนุ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ต. บ้านขาว		อ. ระโนด	จ. สงขลา	
58. คุณสมัคร	เทพทวี	-	-	-	อ. ระโนด	จ. สงขลา
59. คุณชอบ	วันนัย	5	-	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
60. คุณถนอม	ทองปาน	-	ม. 4	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
61. คุณอนันต์		155	ม. 4	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
62. คุณไพบุลย์	แก้ววิสุทธิ	52/2	ม. 4	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
63. คุณประจิม	ไพจิตรจินดา	-	ม. 5	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
64. คุณศรีสวัสดิ์		-	ม. 5	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช
65. คุณฐานันดร	จันทร์ทอง	208/1	ม. 5	ต. ควนชะลิก	อ. หัวไทร	จ. นครศรีธรรมราช

66. คุณเริ่ม	กลับนวล	5/2 ม. 5 ต. ควนชะลิก อ. หัวไทร จ. นครศรีธรรมราช
67. คุณขวัญณรงค์	นารีหวนดี	103/2 ม. 6 ต. ควนชะลิก อ. หัวไทร จ. นครศรีธรรมราช
68. คุณตาอืด	นิมสังข์	170 ม. 6 ต. ควนชะลิก อ. หัวไทร จ. นครศรีธรรมราช
69. คุณสุทิน	หอมแก้ว	172 ม. 6 ต. ควนชะลิก อ. หัวไทร จ. นครศรีธรรมราช
70. คุณจอมพร	เจริญวัฒน์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์
71. คุณสุวัฒน์	ทวีทรัพย์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์
72. คุณเวช	คำแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์
73. คุณทวี	สัญจร	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์
74. คุณปรานิด	อินทสังข์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์
75. คุณวัยวรจิต	มุสิกวงค์	สำนักงานป่าไม้จังหวัดสงขลา
80. คุณกิตติพงศ์	หัดไชย	สำนักงานป่าไม้จังหวัดสงขลา
81. คุณอามส	สรี	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8
82. คุณสุวรรณี	ห้วงพัฒนกุลชัย	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 สงขลา
83. (อ่านไม่ออก)		สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
84. คุณสุพจน์	รัตนวงศ์	สำนักงานโยธาฯ จังหวัดสงขลา
85. คุณมุกดา		สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
86. คุณเอกชัย	ถาวรวงศ์	สมาชิกจังหวัดสงขลาเพื่อการปฏิรูปการเมือง
76. คุณนันทพร	จันทร์สุขหิรัญ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
77. คุณณรงค์	มุแกม	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
78. คุณอรุณรัตน์	แสงละออ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
79. คุณนฤมล	สายสะอิด	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz
87. คุณปิยะโชติ	อินทนิवास	หนังสือพิมพ์ไฟฟ์ส ภาคใต้
88. คุณอุทัย	คงเงินทอง	แขวงการทางสงขลา
89. คุณพีระพงษ์	ชูสิงห์	แขวงการทางสงขลา
90. (อ่านไม่ออก)		ททท. หาดใหญ่
91. คุณเฉลิมศรี	อพจนกุล	สถาบันราชภัฏสงขลา
92. คุณอารี	รังสิโยกฤษฎ์	สถาบันราชภัฏสงขลา
93. คุณสุเทพ	ทิพย์ธารา	สถาบันราชภัฏสงขลา
94. คุณฉัตรไชย	รัตนไชย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
95. คุณณัฐพล	ศรีสุธาสินี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
96. คุณศักดิ์ชาย	คงนคร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
97. คุณจิระเดช	ศิริวัฒน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
98. คุณธีระยุทธ	สถาพร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
99. คุณจุฑารัตน์	บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ทางเข้าสถานที่ประชุม
โรงเรียนตะเคียนวิทยาคม

บริเวณเวทีการประชุม

การร่วมเสนอความคิดเห็น

บรรยากาศในการประชุม

การตากข้าวบริเวณริมถนน

ประตูเปิด - ปิด คลองส่งน้ำชลประทาน
ระโนด - กระแสสินธุ์

สภาพคลองส่งน้ำชลประทาน
ระโนด - กระแสสินธุ์